Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 100 (14211) | 1976 оной апрелиин 29, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИЙНА ПРОПАГАНДИСТ

...ртал хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин үүргын улам ехэ ...байһан ушар хадаа хүгжэнги социалис обществын ...хуули еһо болонхой. Энэ хүдэлмэридэ партийна ...андист тусгаар һуури эзэлдэг гол хүниинь болоно. ...ртийна пропагандист гээшэ марксизм-ленинизмын ...дэлгэрүүлэгшэ мүн. Партийна публицист уран ...үгөөр Коммунис партиин, Совет гүрэнэй хараа шу...отоор бэелүүлхын түлөө ажалшадые зоригжуулан ...дэг байна.

...дэтэйшье, бэрхэшээлтэйшье партийна энэ даалга... олон коммунистнууд дүүргэжэ ябана. Манай ай... партийна һуралсалда 152 пропагандист хүдэлжэ... Пропагандистын ажал эдэнэрэй хоёрдохи мэргэжэ... болонхой. Онохойн модоной комбинадта политиче... һургуули бии юм. Пропагандистын ажалда үни ...хүдэлһэн хүнүүд эдэ һургуулинуудые хүтэлбэрил... Аймагай методическа соведэй гэшүүн, пропа... Н. Ф. Опак эдээндэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг юм. ...Опак тэгшын ударидадаг һургуулида комбинадай ...рилэгшэд ба мэргэжэлтэд һуралсана. Иимэ боло... хойшо һуралсалаа улам һайжаруулхын тулада ехэ ...аго гаргадаг байна. Николай Федосеевич хэһэя ...дэ дурлаһан хүн, һонирходоггүй юумэниинь гэжэ ...олон ном, газетэ, журналнуудые уншадаг юм. Хэ...үдынь һонирхолтойгоор үнгэрдэг, өөртэньшье амар... Хэшээл бүхэнние уран хурсаар, хүнэй сэдьхэлдэ ...ор үнгэргэхын тула пропагандист өөрөө ехэл ажал

...одукциин шанар һайжаруулга» гэһэн темэ зүбшэн ...эндэ энэ һургуулиин 18 хүн хабаадаһан байна. ...урын ба шанарай табан жэл гэжэ нэрлэгдэһэн арба... табан жэлэй түрүүшын жэлдэ энэ темын тон шухала ...шанартай байһаниинь ойлгосотой. Предприятиин ...бии байһан нөөсэ. арга боломжонууд дууһан ...дэнэгүй гэжэ хэшээл дээрэ элирһэн байгаа. Энэ ...өөнэй шухала байһан туладань партийна нэмэл ...дээрэ үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхэһэн юм. ...эриин шанар һайжаруулха тухай хэмжээ ябуулга... партийна суглаан дээрэ баталагдаа. Хүдэлмэришэн... цехэй начальник бүхэнэй, мэргэжэлтэн бүхэнэй ...түлөө харюусахаар хиналтын хэмжээнүүд модо...мбинадта зохёогдоһон байгаа.

...пагандист Н. Ф. Опак гэгшын ударидадаг һургуу... һурагшадай олонхинь уралан нарижуулагшад, ухаа... зохёогшод юм. Предприятидаа шэнэ үүсхэл ... дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ, КПСС-эй XXV ... нэрэтэй солотойгоор угтахын тү... мүрысөөндэ эдэнэр ехэ хубита нэмэриез ...ан байна. Ушар нимэһээ «Эрдэм, техникын ...тые ударидалга» гэһэн темээр бүхы пропагандист... зорюулжа, эндэ нэмэл хэшээл үнгэргэхэ гэжэ ...гдэһэн юм. Бүхы аймаг сооһоо 20 пропагандист ...эзэлдэ хабаадалсаа. Нэмэл хэшээл бэлдэжэ үнгэр...үсэб, комбинадта баталагдаһан уралан нарижуулаг... болон ухаалан зохёогшодой түсэбүүд бүхы хүнүүдтэ ...аһан байгаа. Иигэжэ үнгэргэгдэһэн хэшээлэй ме... удха шанарые пропагандистнар үндэрөөр сэг... болэй.

...элнүүдэз ялас гэмээр үнгэргэдэг, дүршэл ехэтэй ...е пропагандистнар аймаг дотор олон байха. Шэ...өнэй заһабарилгын механическа заводой ахамад ...ог Ипполит Алексеевич Муравьев 13 жэлэй турша... хүдэлмэридэ ябана. Һүүлэй табан жэлдэ тус ... пропагандистаар ажаллаа. Юһэдэхи табан жэл ...дэ ехэ хубилалтанууд болоһон байна. Коллективэй ... табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиид... тулада заводой ахамад технолог ехэ ажал хээ, тех... зэбсэгжүүлхын, материалнууд болон проектын ...ентээр хангахын тулада оролдохо хэрэгтэй байгаа. ...орэй тэргэнүүдые бүтээжэ гаргадаг цех шэнэлэн ...гаха. ГАЗ-53 гэжэ машинын двигательнүүдые хаб...га, заһабарилга хэхэ түхеэрэлгэ ондоо болгохо мэ...суудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ һурагшад. пропа...ст бултадаа хабаададаг байба. Политическэ һургуу... һурагшадай олонхинь ниитын ажалда эдэбхитэйгээр ...агшад, хэлэһэн үгэ хэһэн ажал хоёрынь алгасадаг... юм. Жэшээнь, инструментальна цехэй хүдэлмэри... Н. П. Ложкина—политинформатор, И. Р. Матвеев, ... Тарабукин болон бусад ниитын даалгабаринуудтай

...ойн совхозой ахамад экономист Г. И. Спиридонова ...үүдэз бодото ажалтаяа холбоотойгоор үнгэргэдэг ... Совхозой ахамад мэргэжэлтэдэй хабаададаг теоре... семинар нёдондо хүдэлжэ эхилээ һэн. Эндэ эко... асуудалнуудые шудалдаг, һурадаг хүнүүдынь ... асуудалаар даалгабаринуудые дүүргэдэг юм. Жэ... Н. С. Солдатова бэлэн болоһон продукциин сэн ... болодог бэ, нүгөө һурагша Л. П. Солдатова сэбэр ...ааһаа бии болодог тухай даалгабари дүүргэһэн

...ерэхэ бүри партийна һуралсал улам һайжаржа, ...үлагдажа байна. Манай аймагта политическэ һу... улам дээдэ шатада ороно. Һуралсалай дунда, ...атануудай һургуулинууд олошоржо байна Мүн ... хамта пропагандистнарай эрдэм бэлэдхэл, мэргэ...карна. Эдэ бүгэдэ хадаа партийна комитедүүдэй, ... эхин организацинуудай эмхидхэлэй, һуралсалай...ска ехэ хүдэлмэри ябуулһанай ашаар туйлагда... ойлгосотой.

...агандистда улам ехэ эрилтэ табигдана, тиимэ һэн ...эдэнэртэ үзүүлэгдэдэг методическа ба теоретическэ ...мжа улам һайжарха ёһотой. Политическэ, экономи... һуралсалай пропагандистнартай 3 семинар үнгэргэг... аймагай методическа совет, экономическа һуралсалай ... хүдэлжэ байгаа.

...иин XXV съездын материалнуудые шудалха хэрэг...үлагдаһан пропагандистнарай семинар мартын ...үнгэргэгдөө һэн. Съездын делегат, Буряадай АССР-...рховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. С. Се... съезд тухай семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө. ... XXV съездын материалнуудые гүн гүнзэгыгөөр ...индо ойлгуулха гэһэн зорилго пропагандистнарай ...табигданхай. «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоо...оодын болон гадаадын политикын талаар партиин ...хэ ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай ...льна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй элидхэл ...дэ үзэгдэһэн байна. Политическэ олонхи һургуули... түгэсхэлэй хэшээлнүүд үнгэргэгдөө. ...ээлэй хэшээл үнгэргэхэдөө, аймагай пар... совет эдэбхитэд, үзэл сурталай хүдэлмэри... һуралсалые али али тээһээнь хаража үзөөд, бэрхэ ...ропагандистнарай дүй дүршэл согсолжо байна.

...иин XXV съездын шиидхэбэринүүд болон матери...ые коммунист бүхэндэ, хүн бүхэндэ тайлбарилан ...ха гээшэ пропагандистнарай, үзэл сурталай бүхы ...рилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн гээд тоосоото ... соо хэлэгдэнэ. Иигэжэ ажалшадай политическэ, ... эдэбхи дээшэлүүлжэ, коллектив бүхэнэй үмэнэ ...һан зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ олониитые ... пропагандистнар хэһэн ажалайнгаа аша үрэ ... байна.

Э. ДОЛХОНОВА,
КПСС-эй Загарайн райкомой партийна кабинедые даагша.

Токарь Алексей Иванов Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй туйлаһан амжалтаар омогорхожо ябадаг. Алексей анха түрүүн эндэ ажаллажа эхилээ, эндэһээл армиин албанда ошоо. Армиһаа табигдаад, энэл заводтоо бусажа ерэһэн юм. Заводойнгоо залуушуулай дунда комсомолой эдэбхитэй ударидагша байгаа. Партиин зэргэдэ абтаа. Мүнөөшье заводойнгоо ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн байһаар.

Коммунист Алексей Никитович Иванов коммунис ажалай ударник солотой, коллектив соогоо социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг юм. Тэрэ өөрынгөө гол мэргэжэл — токарьһоо гадна, үрэмдэгшын мэргэжэл шудаланхай. Нёдондо жэлэй һүүлшын кварталда тус заводой коллективтэ үнгэргэгдэһэн мэргэжэл шадабаряараа түрүү һуури эзэлхэ'н түлөө конкурсдо илажа, «Эрхим станочник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Уласхоорондын һайндэр— Майн нэгэнэй ажалай вахтада жагсаһан Алексей Иванов эдэ үдэрнүүдтэ халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Н. Иванов.

И. ТОКМАКОВАГАЙ фототекст.

МАЙН ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ ДЭЭШЭЛНЭ

Хурамхаанай леспромхозой коллектив ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа, 1975 оние түгэсхөө һэн. Эдэ амжалтаяа арьбадхаха, бүри һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха гэжэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө оролдожо эхилээ.

Модошод жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Продукци худалдаха түсэб 100,8 процент дүүргэгдээ. Түсэбһөө үлүү 12 мянга 700 түхэригэй продукци худалдагдаһан байна.

Хүдэлмэришэдэй ажалай комплексно бүтээсэ горитой ехээр дээшэлһэн байна. Хүн бүхэндэ хубаажа харабал, ажалай бүтээсэ 124 процент болоо гэхэ гү. али жэлэй түрүүшын кварталда хүн бүхэн 274 кубометр модо бэлэдхэһэн болоно.

Леспромхозой коллектив үнгэрһэн табан жэлэй хугасаада эмхидхэлэй-техническэ олон хэмжээ бэелүүлһэн юм. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха хэрэгтэ эдэ хэмжээ ябуулганууд зорюулагдаһан байгаа. Ой соо модо бэлэдхэдэг бага комплексно бригаданууд, модо шэрэдэг автомашинын жолоошодой экипажнууд томодхогдожо, ажалай эмхидхэл нилээд һайжаруулагдаа. Томодхогдоһон бригада, экипажнуудай хоорондо үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэн социалис мүрысөөн үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха хэрэгтэ бага бэшээр нүлөөлөө.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ яһала ехээр дээшэлүүлэгдээ. Томодхогдоһон комплексно бригаданууд урдын бага комплексно бригаданууд тай жэшэхэдэ, 2,5 дахин ехэ модо бэлэдхэдэг болоо. Тэдэнэй ашагладаг модо таллуулгын тракторнуудай бүтээсэ 25 процентээр дээшэлүүлэгдэһэн байна. Хоёр автомашинаар модо шэрэдэг экипажнуудай бүтээсэ 17 процентээр, гурбан машина хэрэглэдэг экипажнуудай бүтээсэ 42,9 процентээр дээшэлээ.

Ажалаа шэнээр эмхидхэһэн, түрүү технологи нэбтэрүүлһэн томодхогдоһон бригада, экипажнууд жэлэй эхинһээ хойшо жэгдэ һайнаар ажаллажа, халаанай даабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, Боис Гаврилович Осадчих гэгшын даадаг экипаж модо шэрэхэ кварталай түсэбые КПСС-эй XXV съездын нээгдэһэн үдэр дүүргээд, апрель һарын тоосоогоор ажаллажа эхилээ һэн. Энэ экипаж гурбан һара соо 13 мянган 780 кубометр модо шэрээ. Түсэбэй ёһоор 8 мянган кубометр шэрэхэ байгаа. Н. Т. Астраханцевай, О. П. Семеновой хүтэлбэрилдэг экипажнууд кварталай түсэбые хоёр һара соо дүүргэһэн байна.

В. П. Парамоновой даадаг модо бэлэдхэдэг томодхогдоһон бригада ажалдаа шэнэ амжалта туйлаба. Кварталай туршада 19 мянган 700 кубометр модо бэлэдхэхэ. даабаряа 25 мянган кубометртэ хүргөө. Һаяхан Ленинэй ордендо хүртэһэн Василий Степанович Шукинай бригада ажалайнгаа бүтээсэ горитой ехээр дээшэлүүлһэн байна. Энэ бригада түсэбэй ёһоор 12 мянга 900 кубометр модо бэлэдхэхэ байһан аад, 19 мянга 500 кубометр бэлэдхээ.

Манай леспромхозой коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые, социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ хараална.

С. СОЛКИН.

ОРОЛДОСО ЕХЭТЭЙГЭЭР

Сагай уларилай хэды таарамжагүй байгаашье һаа, Хүрбын совхозой дүршэлтэй малшад В. Горштейн, Д. Жамбалдоржиев гэгээд Бэлшэр гэжэ нютагта шахамал үхэрнүүдые үнгэрэгшэ үбэлдөө харууһалжа гараа. Тиихэдээ толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 800 граммаар нэмээжэ, һайн амжалта туйлаһан байна.

Түрэл партиингаа XXV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон эдэ малшад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ толгой бүриин 300—320 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй мал гүрэндэ худалдаха социалис уялга абанхай. Тэрэнээ бэелүүлхын тула бүхы шадалаараа оролдоно.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
худөө бэшэгшэ.

Хоринн аймаг.

ЗУУҺАА—ЗУУН ЮҺЭН

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Ленинэй орденто Борьёогой совхозой хонишод һүүлэй хэдэн жэлэй туршада 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абажа, бүхы республика дотороо суурхадаг болонхой. Тэдэнэр энэ жэлэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан юм. Тиигэжэ эндэхи хонишод түрүүшын ехэ амжалта туйлаа.

Энэ совхоздо эхэ хонидой 25 отара бии юм. Тэдэнэй 21-нэйнь хүдэлмэришэд һүүлэй мэдээгээр 100 эхэ хонин бүриһөө 100-һаа дээшэ хурьга абаад, амжалтатай һайнаар түлжүүлжэ байна. Мүнөө тус совхозой 100 хонин бүриһөө 109,3 хурьган абтанхай.

Хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Д. Эрдынеевэй хүтэлбэрилдэг отарын хонишод эрхимлэжэ ябана. Энэ отарын 100 эхэ хонин бүриһөө 137,5 хурьган абтанхай. Республика дотороо мэдээжэ болоһон Д. Свистунов үнгэрэгшэ зундаа түлгэ хонидые даажа абаа һэн. Тэрэнэй отарын 100 түлгэ бүриһөө 131 хурьган абтажа, совхоз дотороо хоёрдохи һууриде гараба. Б-Н. Гомбожапов, Г. Базарова гэгшэдэй отарынхид 3—4 һууринуудта ябана. Совхоздо хурьга абалга үргэлжэлһөөр.

Д. АЮШЕЕВ,
манай корр.

Зэдын аймаг.

ТҮЛ АБАЛГА АМЖАЛТАТАЙ

«Юбилейный» совхозой Хулһата гэжэ нютагта дүршэлтэй хонишод Дэржи Бадалсуевич Будаев, Цырен-Дулма Дармаевна Доржиева гэгшэдэй отара байрлана. Шэнэ табан жэлэй түрүүшын үбэлжэлгые эндэхи хонишод эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ байна. Түл абалгашье урагшатай. Тэдэнэй харууһалдаг 563 эхэ хониһоо 572 хурьган абтаад, мүнөө һайнаар түлжүүлэгдэнэ.

Һаяын үдэрнүүдтэ хабарай хагсуу һалхин үлеэжэ, хонишодто таарамжагүй байдал тохёолдуулна. Хэды тиигэбэшье, дүршэлтэй хонишод бии байгаа үбһөөр, бусад тэжээлээ гамтайгаар гаргашалжа, абаһан хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн хүдэлнэ.

П. ЦЫДЫПОВА.

Яруунын аймаг.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

Указ

НҮХЭР Я. Д. ОРШАНСКИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 70 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын хэблэлэй, совет болон партийна органуудта удаан саг соо эдэбхитэй һайнаар ажаллаһанайнь түлөө КПСС-эй Буряадай обкомой инструктор Яков Давыдович **Оршанскиие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 28.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

Указ

НҮХЭР Р. Ф. АЛЕКСЕЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын сүүдэй органуудта удаан саг соо һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Улаан-Үдын аймагай арадай сүүдэй түрүүлэгшэ Роберт Федорович **Алексеевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 28.

ЭХЭ ОРОНОЙ ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев апрелиин 27-до Кремль дотор КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр К. У. Черненкодэ Ленинэй орден, «Хадуур ба Һалта» гэжэ алтан медаль барюулба. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үмэнэ ехэ габьяануудтай байһанай түлөө иимэ шагналда хүртөө.

Нүхэр Л. И. Брежнев Эхэ оронойнгоо үндэр дээдэ шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан нүхэр К. У. Черненкые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Бүхы хүдэлмэреэрээ, Коммунис партиин хэрэгтэ сэхэ сэбэрээр алба хэдэг туладаа, манай Центральна Комитедтэ, Политбюродо үнэн бачдагаараа Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөө гэжэ Леонид Ильич Брежнев хэлэбэ. Элүүр энхэ ябахыень, Коммунис партиин ба совет арадай аша туһада, манай орон дотор коммунизмын илан мандалгын аша туһада саашадаа үрэтэй һайнаар ажаллахыень нүхэр К. У. Черненкодэ хүсөө.

Шагнал барюулалгын үедэ байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, Политбюрогой гэшүүдтэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар нүхэр К. У. Черненкые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

К. У. Черненко харюугай үгэ хэлэхэдээ, ехэ этигэл найдабари үзүүлһэнэйнь, тэрэнэй ажалые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, Леонид Ильич Брежневтэ өөртэнь халуун баяр хүргөө, Ленинскэ Коммунис партиин хэрэгтэ, манай совет Эхэ орондо хамаг хүсэ шадалаа, бүхы дүй дүршэлөө зорюулхаб гэжэ тэрэ найдуулаа.

МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАД

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВЦСПС мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхын түлөө 1976 оной түрүүшын кварталда малай ба шубуудай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын түлөө автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай, автономито областьнуудай бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргаба.

Баруун-Хойто зонодо — Ленинградай область, Түбэй зонодо — Ивановско ба Костромской областьнууд, Зүүн-Сибириин зонодо — Красноярска хизаар. Алас-Дурнын зонодо — Хабаровска хизаар ба Амарай область, Хойто зонодо — Архангельска, Камчатска областьнууд ба Коми АССР мүрысөөндэ илажа, нэгэдэхи һууринуудые эзэлһэндэ тоологдобо. Эдээндэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд олгогдоод, мүнгэн шангууд үгтэхэ болобо.

Мүрысөөнэй талаар хоёрдохи һууринуудые: Түбэй зонодо—Калининска область, Волго-Вятска зонодо — Горьковско область, Түбэй хара хүрьһэтэ зонодо — Курска область, Поволжиин зонодо — Пензенскэ область, Баруун-Сибириин зонодо — Кемеровскэ область, Алас-Дурнын зонодо — Сахалинска область. Хойто зонодо — Мурманска область эзэлээ.

(ТАСС).

РОССИ ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЭХИНДЭ

РСФСР-ЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН 1976 ОНОЙ I КВАРТАЛАЙ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

...С-эй XXV съездые түрэтэйгөөр уг... түлөө социалис үргэнөөр дэл... Россин Феде... промышленностиин ...рилэгшэд продукци ... худалдаха, ажалай ... дээшэлүүлхэ, гол ... хэрэгсэлнүү... гаргалгаяа ехэд...ээр 1976 оной I ... түсэбые үлүүлэн ...ээд РСФСР-эй ...сэнэ.

...оной нэгэдэхи квар... сасуулбал, про... үйлэдбэриин ур...бэй ёһоор жэлдээ ... болохо байгаа ... процентдэ хүрөө, ажалай бүтээсэ 3,7 процентээр ургаа. Ашаг олзын түсэб дүүргэгдээ.

РСФСР-эй промышленна бүхы министерствэнүүд, албан зургаанууд, Москва ба Ленинград хотонуудай, автономито республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай (Тамбовско, Тюменскэ, Камчатска областьнуудһаа гадна) промышленность продукци гүрэндэ худалдаха кварталайнгаа түсэбые дүүргэһэн байна. 1975 оной нэгэдэхи кварталайхитай сасуулхада, үлүү ехээр үйлэдбэрилэгдөө гэбэл: электрын элшэ хүсэн — 15 миллиард киловатт-часаар, нефть (газай конденсат оруулалсан) — 8,7 миллион тонноор, газ — 5,8 миллиард кубическа метрээр, шулуу нүүрһэн— 2,7 миллион тонноор, булад — 1,3 миллион тонноор, хабтайлгамал хара металлнууд — 1,1 миллион тонноор, химическэ утаһан—6,8 мянган тонноор, автопокрышканууд — 0,6 миллионоор, приборнууд, автоматизациин хэрэгсэлнүүд ба эдэнэй запас частьнууд— 46,2 миллион түхэригөөр, тоолон тодорхойлолгын техникын хэрэгсэлнүүд ба эдэнэй запас частьнууд — 45,2 миллион түхэригөөр, металлургическа түхеэрэлгэнүүд— 1,9 мянган тонноор, нүүрһэ малтадаг комбайнууд — 36 хэһэгээр, автомобильнууд— 13,2 мянгаар, тракторнууд— 1,3 мянгаар, хүдөө ажахын машинанууд — 6,6 миллион түхэригөөр, целлюлозо — 124 мянган тонноор, саарһан — 37,5 мянган тонноор, бүхы зүйлэй бүдүүд — 27,6 миллион дүрбэлжэн метрээр, арһан гутал — 3,4 миллион паараар, шэл ба хрусталяар хэһэн эрхим шанартай аяга амһартанууд — 1,5 миллион түхэригөөр, телевизорнууд —5,2 мянгаар, холодильнигууд — 19,5 мянгаар, хубсаһа угаадаг машинанууд — 40,1 мянгаар, мотоциклнууд ба мотороллернууд — 3,5 мянгаар, мебель нёдондоной нэгэдэхи кварталайхиһаа 28,6 миллион түхэригөөр үлүү ехээр бүтээгдэһэн байна.

Үнгэтэ ба хоморой шухаг металлнуудые, нефтехимиин продуктнуудые, нефть болбосоруулгаһаа гарадаг зүйлнүүдые, мүн бусад түхэлэй продукци үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлэгдээ.

Бүтээн гаргагдаһан продукциин шанар һайжаруулха ба техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэнэ. Предприятинуудай хүдэлмэриин технико-экономическа дүнгүүд һайжаруулагдаа.

Гэхэтэй хамта, хэдэ хэдэн предприятинууд, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ ба ашаг олзо дээшэлүүлхэ талаар тогтоогдоһон даабаринуудаа дүүргээгүй гэжэ РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, сернэ кислота, нефтеаппаратура, цемент, эд бүд, дотор ба гадар нэхэмэл хубсаһа хунар, загаһаар буйлуулагдаһан продукци, мүн бусад түхэлэй хэдэ хэдэн эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгын түсэб дүүргэгдээгүй.

Промышленна предприятинуудай, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй коллективүүдтэ социалис мүрысөөн үргэдэнэ.

(ТАСС).

СОВЕТ УРАН ЗУРААШАДАЙ ХҮНДЭТЭ ЗОРИЛГО

СССР-эй Уран зурагай академиин XXXIII сесси апрелиин 27-ной үдэр Москвада болоо. Академиин президент, Социалис Ажалай Герой Н. В. Томский сессиие нээбэ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй культурын министр П. Н. Демичев «КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ удха шанар ба соёлой байгуулалтын зорилгонууд» гэһэн элидхэл хээ.

СССР-эй Уран зурагай академиин үнэнтэ гэшүүд Т. Т. Салахов, Е. З. Бородай, Е. А. Кибрик, М. К. Аникушин болон бусад партийна ехэ хуралдаанай шиидхэбэринүүдээр совет уран зураашадай дунда үүсхэгдэһэн ехэ дэбжэлтэ тухай, хүниие — коммунизм байгуулагшые хүмүүжүүлэн болбосоруулха хэрэгтэ партиин үнэн туһалагшад байха гэжэ эдэнэй эрмэлзэдэг тухайда хэлэбэ.

Сессидэ хабаадагшад КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые нэгэ һаналтайгаар һайшааһан тогтоол баталан абаа.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

ШУХАЛА ЗОРИЛГОНУУД

Юһэдэхи табан жэл соо манай республикын хүдөө ажахы хурдан түргэнөөр хүгжөө, колхоз, совхозуудһаа мал болон таряан ажалай продуктнуудые бүри ехээр абадаг болоо юм. Наймадахи табан жэлтэй сасуулхада, жэл соо гүрэндэ худалдагдадаг мяханай хэмжээн 26,5 процентээр, һүн — 11,1 процентээр, үндэгэн — 2,3 дахинаар, нооһон — 22,8 процентээр дээшэлһэн, ниитын адууһа малай тоо горитойгоор нэмээгдэһэн байна.

Мал ажалһаа абтадаг ашаг шэмэ эли бодо дээшэлээ. Гадна 1975 ондо таряашадай горитой амжалта туйлаа һааб даа. Жэшээлхэдэ, хамта дээрээ 657 мянган тонно орооһон суглуулагдажа, 201 мянган тоннонь гүрэндэ худалдагдаа.

Имэ ехэ амжалта туйлаха хэрэгтэмнай үргэн дэлисэтэй, һайн эмхидхэлтэй социалис мүрысөөн горитойгоор нүлөөлөө. Гүрэнэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэхын түлөө тэмсэдэг байхаар хүн бүхэнине зоригжуулха, хүмүүжүүлхэ ойлгууламжын, ниитэ-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдаһан юм.

Коммунис ёһоор ажалладаг, даажа байһан хэрэгтээ тиимээр хандадаг байхаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ малшад болон таряашадые бултыень хабаадалсуулха талаар профсоюзай бүхы организацинууд зарим тэды урагшатай алхамуудые хэһэн байна.

Гадна ажалай бүтээсэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, али бүхы алмалта, арьбалалта хэхын, бүхы хүдэлмэриин ба гаргагдажа байһан продукциин шанар һайжаруулхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ урданайхиһаа олон хүн хабаадалсадаг болоо, энэ хүдэлөөнэй удха шанар, ашаг үрэ горитойгоор дээшэлээ юм. Партиин экономическа политикатай социалис мүрысөөе нягтаар нэгэдүүлхэ гэһэн гол шэглэлтэйгээр профсоюзай организацинууд хүдэлмэреэ ябуулна гэжэ мүн лэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугуудаар Кабанскын аймагай, Хяагтын совхозой, Зэдын аймагай Борьёогой совхозой шагнагдаһан ушар хэлэгшыемнай бодотоор гэршэлнэ гэжэ һанагдана. Гадна съездын боложо байхада, Хяагтын совхоз СССР-эй ВДНХ-гай Бүхэсоюзна хүндэлэлэй самбарта оруулагдаа һэн.

Үшөө тиихэдэ 3.365 малшан, таряашан «Социалис мүрысөөндэ илагша», 1.323 хүн «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа. 8.919 хүдэлмэришэд болон колхознигууд «Коммунис ажалай ударник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Үнгэрэгшэ табан жэл соо туйлаһан амжалтануудаа тухайгаа омогорхолтойгоор хэлэхэ зуураа бии байһан дутуу дунданууд тухайгаа мартаха ёһогүйбди. Газарта хүндэгүйгөөр хандадаг, техникэ болон үтэгжүүлгэнүүдээ муугаар хэрэглэдэг ушарнуудай үшөө тохёолдодог байһыень бидэнэр харангүй байха ёһогүйбди.

Тиимэһээ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые сүм дүүргэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудаа зохёон табихадаа, ажахын органуудтай суг бүхы дутуу дунданууудаа усадхахые, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа бүри дүүрэнээр хэрэглэхые оролдохо ёһотой болонобди. Эндэ профсоюзай комитет бүхэнэй хүдэлмэриие улам һайжаруулха тухай хэлэгдэнэ. Гадна бүхы ниитын комиссинуудта, профсоюзай бүлэгүүдтэ, эдэбхитэдтэ энэ сэхэ хабаатай. Үйлэдбэридэшье, профсоюзайнгаа хүдэлмэридэшье түрүү дүй дүршэл гээшые үргэнөөр тарааха талаар ойлгууламжын, ниитэ-политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай байһанаа мүн лэ мартаха ёһогүйбди.

Һайн эмхидхэлтэй социалис мүрысөөн хадаа амжалтын арга нүхэсэл мүн гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Тиимэһээ мүрысөөнэй гуримые партиин XXV съездын абаһан шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан табиха гээшэ тон шухала болоно. Тиихэдээ түрүү малшад болон таряашадай, ажалшадай коллективүүдэй гаргаһан үүсхэл болон хүдэлөөнүүдые үргэдхэхэ, хаа хаанагүй тараан нэбтэрүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдаха ёһотой. Жэшээлхэдэ, манай оронсоо мэдээжэ болоһон механизатор М. Н. Клепиковэй толгойлдог «Кубань» колхозой дүрбэдэхи комплексно бригадын гаргаһан «Үндэр культуратай таряан ажалһаа эрхим шанартай продукци абаха» гэһэн уряа доро дэлгэрһэн үүсхэлые дэмжэхэ, тарааха тон шухала.

Гадна арбадахи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэхые уряалһан Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай үүсхэл мүн лэ онсо анхарал татана. Иигэжэ бүгэдэ арадай социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ профсоюзуудай комитедүүд горитойгоор нүлөөлхэ уялгатай.

Социалис мүрысөөнэй ашаг үрэ, нүлөөлхы үүргэ саашадань дээшэлүүлхын тулада малшад болон таряашадай, ажалшадай коллективүүдэй социалис уялгануудаа баталан абахада онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй байна. Юуб гэхэдэ, олон ушарта арга боломжодоо таараагүй уялга абаад, тэрэнээ дүүргэжэ шададаггүй гээшэ. Энээнһээ боложо хүдэлмэришэд, колхознигууд уялгаяа баталжа абаад лэ мартажархина, дүүргэхын түлөө тэмсэнэгүй, хүсэнэйнгөө хүрэхэгүй байһаниие мэдэнэгүй ха юм.

Тиимэһээ социалис уялгануудые абалгада хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, экономистнууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха ёһотой. Арга боломжонуудаа хүсэд элирүүлжэ, дүүргэжэ боломоор уялга абахадаа, хүн бүхэн коллективэйнгээ нэрэ хүндын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй тэмсэхэ бшуу.

Гадна абтаһан социалис уялганууд олониитэдэ мэдээжэ болгогдохо зэргэтэй. Тиигээд агитатор болон политинформаторнууд эдэ тоо, баримтануудые эли тодо болгон малшадта, таряашадта ойлгуулжа шадаа һаань, тон һайн байха һэн.

Саашадаа мүрысөөнэй ябасые, дүнгүүдыень бултанда мэдээжэ болгохо, түрүү дүй дүршэл тарааха, мүрысэжэ байһан коллективүүдэй дундахи холбоо барисаа бэхижүүлхэ тон шухала хүдэлмэри үргэнөөр, түсэбэй ёһоор ябуулагдаха байна. Тиихэдээ агитаторнууд болон политинформаторнуудта түшэглэхэ тон шухала.

Энэ ушарта соёлой гуламтанууд горитой үүргэ дүүргэдэг. Агитбригаданууд малшадай байрануудаар, полевой стануудаар ябажа, ажалдаа онсо шалгарһан зоной нэрэ солые, ушарһан дутуу дунданууудые олондо мэдээжэ болгоно бшуу. Гадна эдэнэртэй ябалсаһан лектор гансал уласхоорондын байдал тухай хөөрэлдөө хэхэ бэшэ, мүн нютагай материал дээрэ, онсолходо, социалис мүрысөөнэй һарын, кварталай, жэлэй дүнгөөр хани ёһоор малшад, таряашадтай хөөрэлдэхэдэнь, алишье талаараа туһатай.

Харин зарим соёлой байшангуудта ганса кинофильм харуулгаар хүдэлмэринь хизаарлагдадаг зандаа. Шэбэртын, Ново-Сретенскын, Хэжэнгын, Ородой-Адагай, Суулгын ДК-нуудта энэ сэхэ хабаатай. Гадна малшадай байрануудта, полевой стануудта мүнөө үеын эрилтэ дүүрэнээр хангама улаан булангуудые бии болгохо, харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүдээр дүүрэнээр хангаха гээшэ тон шухала удха шанартай болоод байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө үргэнөөр дэлгэрһэн тэмсэл эршэдэжэ оробо. Энэ үедэ профсоюзай организацинуудай бэелүүлхэ гол шухала зорилгонуудай нэгэн тухай хэлэбэбди. Юуб гэхэдэ, социалис мүрысөөн хадаа социальна болон экономическа ехэ илалтануудаймнай дайшалхы арга нүхэсэл болонхой ха юм.

С. БАЛЬЖИНИМАЕВ,
хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

БАМ

МҮНӨӨНЭЙ АГУУ БАРИЛГА

РЕПОРТАЖ

1. ХҮШЭР ХАРГЫ

Курла хушуунһаа Дабаан хүрэтэр 70 гаран километр болодог. 1974—1975 онуудаар Курлаһаа һайн машинаар гараа һаа, бүхэли үдэртөө ябажа, Дабаан хүрэгдэдэг бэлэй.

—Үглөөнэй 7 часта Северобайкальскһаа гараа һаа, үдэшын 8—9 часта Дабаан хүрэгдэдэг бэлэй,—гэжэ Байгалай хадануудай хормойдо һуурижаһан хүдэлмэришэд хөөрэнэ. — Хабарай дулаан үдэрнүүд Дабаанда хүрэжэ ерэбэ. Саһан хайлажа, үдэрынь харгы ехэл муудана. Гэбэшье хүн зониие зөөдэг автобус Курлаһаа Дабаан хүрэтэр оройдоол хоёр часай туршада ябаад лэ хүрэнэ. Богонихон саг соо Дабаан тээшэ харгы баригдажа, ашаатай машинанууд һаадгүйгөөр ябадаг болобо. Мүнөө энэ харгы дээрэ шорой адхагдана, хүүргэнүүд баригдана.

Дабаанһаа сааша Байгалай тоннелиин зүүн аман хүрэтэр харгы бүришье муу. Энэ харгы дээрэ хайр шорой түлэг дундаа адхагдажа байна. Тоннель малтаха оньһон техникэ Байгал далайгаар Северобайкальск асарагдаһан юм. Энэ бүхы техникэ мүнөө Дабаанда асарагдажа байна. Тиимэһээл Курлаһаа Дабаан хүрэтэр татагдаһан харгые бүри һайн болгохо гэһэн зорилго табигдана. Үбэлэй үедэ ехэ ашаан Усть-Кутһаа сэхэ Дабаан асарагдаһан байна.

Дабаан... Оронойминай олон область, хизаарнуудһаа ерэһэнород, украин, белорус, татар яһанай түлөөлэгшэд Буряад ороной газар дайда дээрэ энэ ехэ барилга хэжэ эхилхэдээ, Дабаан гэжэ нэрлэгдэһэн шэлэ хүрэжэ ерээ. Хүнгэн машинамнай улытамханаар урагшаа гүйнэ. Дабаан хүрэхэ болоходоо, сэдьхэл бодол хүлгэжэ, элдэбын бодол толгой соомни мүндэлхэ юм. Юундэшьеб даа, мүнхэ саһаар хушагдаһан үндэр сарьдаг уулануд, үүлэ мана хүрэһэн эрмэг шулуун шэлэнүүд өөдэ годирон ошоһон харгы нюдэнэйм урда харагдаадхиһандал болохо юм. Байгалай шэлэ холоһоо эгээл иимээр харагдана. Гуоджекидэй голоор нилээд гүйлгэлдөөд, набтархан шэлэнүүдые дабабабди.

«БАМтоннельстрой» управлениин ахамад инженер Анатолий Петрович Уланов нилээд дуугай ябаһанайнгаа удаа ехэшье үндэр бэшэ хаданууд тээшэ заажа:

— Одоол Дабаан хүрэжэ ерэбэбди,—гэжэ баяртайгаар хэлэбэ. Хүнэй ухаан бодол хүлгөөхэ үндэр хабсагай уулануудай орондо набтархан хадануудые харахадаа, урмаа хухаршабаб.

— Энэ хадануудай хормойгоор харгы татаа һаа, тоннель малтаһанһаа һураггүй амаршье, бага гаргашатайшье байха бэшэ гү,—гэжэ гайхаһандаа хэлэбэб.

— Хадануудай хоорондуур түмэр харгы барихаар. Теэд локомотивууд нэгэ километр зай гаталхадаа, 40 метр үндэр шэлэ дабаха гэхэ гү, али хоёр электровоз оройдоол зургаан вагон энэ хадануд дээгүүр шэрэжэ гаргаха аргатай. Ашаг үрэ үгы, аюултайшье байна. Эрдэмтэд, мэргэжэлтэд һайса тооложо, шэнжэлжэ үзөөд лэ, тоннель малтаха хэрэгтэй гэһэн шиидхэбэри гаргаһан юм, — гэжэ А. П. Уланов намда ойлгуулба.

Урдань Дабаан тухай яһалал дуулаһан хүн бэзэб. Мүнөө өөрөө эндэ хүрэжэ ерээд, хамаг эндэхи байдал өөрынгөө нюдөөр хаража байхада, һониншье, баясахааршье һэн. Эндэ БАМ-ай барилгада түрүүшын үдэрһөө хабаадалсаһан хүдэлмэришэд ехэ олон. 1974 ондо иишэ түрүүшынхиеэ ерэжэ, үбэлжэһэн хүдэлмэришэдтэй уулзажа танилсабабди. Маркшейдер, мүнөө халаанай инженер Николай Приходькотой нилээд хөөрэлдэбэбди. Энэ хүн тухай намһаа урда ерэһэн журналистнууд яһала бэшээ һэн. Николай 1974 ондо эндэ түрүүшынхиеэ үбэлжэһэн юм. Механик Михаил Сергеевич Беликов одоол сууда гараһан хүн. Дабаан посёлогой хүдэлмэришэдэй дунда ехэ хүндэтэй. Хэрэглэлһээ гараһан хоёр станциин детальнуудые нэгэн болгожо хабсаргаад. Ильичэй гэрэлые Дабаанда баригдаһан түрүүшын гэрнүүд соо носоогоо һэн шуу.

— Түрүүшээр бригададамни арбан гурбан хүн суглараа һэн. Эдэниие урдань мэдэхэ байһандаа, ехэ баясаа6. Бидэнэр хамтадаа Абакан-Тайшедэй түмэр зам. Чиркейскэ ГЭС барин байгаабди. Заримантайнь Эльбрус шадар, Туапсе хотодо хүдэлһэн байгаабди,—гэжэ бригадир Владимир Тимофеевич Жалнин бидэнэртэй танилсахадаа хөөрэбэ. Тэрэ саг зуура дуугай болоод, шэнниисын хоолостол шаргал һахалаа эмирэн:

—Михаил Беликовтэй арбан табан жэлэй үнгэрһэн хойно Дабаан дээрэ уулзабабди. Хамтадаа Абакан-Тайшедэй түмэр зам бариа һэмди. Мүнөө БАМ бариха аза талаан бидэнэртэ тудаба,—гэжэ тэрэ үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

— Гоё һайхан Туапсе хотые орхижо, энэ шэмэрүүн хүйтэн хизаар ерэһэнээ шаналнагүй гүт?—гээд һонирхобоб.

— Би өөрөө Сибириин хүнби. Красноярска хизаарайб. Света һамгамни мүн лэ Сибирьтэ түрэһэн. Бидэ Абакан-Тайшедэй түмэр зам барилсаһан, тэндэ танилсажа гэрлэһэн зомди. БАМ-ай барилгада өөрын дураар ерэһэндээ шаналнагүй, харин омогорхонобди,—гэжэ баяртайгаар хэлэбэ.

Дабаан дээрэ олон хүдэлмэришэдтэй танилсажа хөөрэлдэбэбди. Тудаһан хүнүүд иишэ ерээ гэжэ хэлэхын аргагүй. Оронойнгоо ехэ ехэнүүд барилга дээрэ хүдэлжэ, дүй дүршэлтэй болоһон хүдэлмэришэд. Байгал-Амарай түмэр зам эхинһээнь дүүрэтэр барилсахаар шиидэнхэй. Байгалай хадануудые һэтэ сохижо, тоннель малтаха ажалда хабаадалсахаар бэрхын бэрхэ хүдэлмэришэд иишэ ерэнхэй.

— Тоннель малтахын тула дүй дүршэл, зориг хэрэгтэй. Газар доро хүдэлхэ өөрынгөө мэргэжэлдэ үнэн сэхэ байхань эгээл шухала хэрэг хаш,—гэжэ В. Т. Жалнин хэлэнэ. Тэрэ зүбшье юумэ хэлэнэ даа.

— Газар доро олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг. Хайр шорой, гранит шулуун тудалдаха. Тэрэниие нажа сүмэ нүхэлхэ тухай проходчик эртээнһээ бодомжолжо ябадаг. Би 1953 онһоо проходчигоор хүдэлнэб. Энэ саг соо нилээд ехэ ажал хэгдээ юм бэзэ. Бригадымни гэшүүд В. Якшин, В. Смирнов, М. Иванов гэгшэд мүн лэ бэрхэ проходчигууд юм. Сэхыень хэлэхэдэ, Дабаанай эгээл бэрхэ үнинэй хүдэлмэришэдынь болоно,—гэжэ В. Т. Жалнин үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Ажалдашье, ажа... шье үдэр бүри ол... шээлнүүд дайралда... шээлхэдэ, Владимир... гэр бүлөөроо Новор... һаа иишэ ерэһэн юм... диин һамган гэ... лөөд, хоёр үхиб... нютагаа бусаа бэл...

БАМ-ай хүдэл... өөрынгөө шэлэһэн ... гой мэргэжэлдэ ... байһанаа шэн габь... лаар гэршэлээ. Хүн... гүй газараар самс... жо, хоёр жэлэй ту... баан тээшэ харгы ... хүүргэнүүдые баряа. ... һуурин бодхоо. Гу... һээ Дабаан хүрэтэр ... хүндэ һэн. 12 килом... зарта ябагаар ошо... хэдэг бэлэй. Эдэнэр ... хон болзор соо га... ехэ ажал хэжэ, ... тоннель малтаха ба... ажал түгэсхэжэ бай... ходчигуудай үни ... тоннель малтаха са... дүтэлжэ ерэбэ бшуу...

А. КУК...

ЗУРАГУУД ... (зүүн гарһаа). Кара... шахтоспецуправлениин ... плексно бригадын ... Ф. В. Туров, прохо... Волынец гэгшэд; ... малталгын бэлэдх... дэлмэри хэгджэ бай...

А. ИСТОМИНОЙ ...
(Үргэлжэлэлынь ... гараха).

ТҮМЭР ЗАМШАД ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Электрын элшэ хүсэ ба дизельнэ түлишэ алмаха зуураа поезднуудые түргөөр ябуулха гэһэн уряатай социалис мүрысөөн Улаан-Үдын локомотивна депогой машинистнүүдэй дунда үргэнөөр дэлгэрээ. Иимэ мүрысөөн юһэдэхи табан жэлдэ дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа. Оронойнай түрүү түмэр замшад үсөөн локомотивуудаар ехэ ашаа шэрэхын түлөө тэмсээ һэн.

Локомотивна депогой коллектив энэ уряа дэмжээд, өөһэдынгөө эрхэ байдалда хэрэглэхэ арга боломжонуудые тодорхойлжо эхилһэн юм. Тиигэжэ локомотивуудые сүүдхэдэ 1000 километр ябуулха, нэгэ локомотиваар олон вагонуудые шэрэхэ хүдэлөөндэ эхи табигдаһан байна.

Депогой коллектив поезднуудай электровоз һэлгэнгүйгөөр Зүүн Сибириин түмэр замай Слюдянка станциһаа Забайкальска түмэр замай Карымская станци хүрэтэр ябуулха гурим 1975 оной һүүл багта хэрэглэжэ эхилһэн юм. Энээнэй ашаар электровозуудай сүүдхын дунда зэргын гүйдэл түргэдхэгдэһэн, локомотивуудые сүүдхэдэ 1000 километртэ жолоодон ябуулагшадай тоо олошорһон байна.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын үбэл түмэр замшадтамнай хүшэр хүндэ байба. Саһан багаар ороо. Һалхи шуурган үлеэжэ, ажалдань бага бэшэ һаад ушаруулаа. Гэбэшье Байгал шадархи түмэр замшад элдэб бэрхэшээл дабажа нуранги. ямаршье эрхэ байдалда поезднуудые һаадгүйгөөр ябуулхаар бэлэн байдаг. Энэшье үбэл тэдэнэр мэргэжэл шадабаряа харуулан, эдэбхи үүсхэл гарган ажаллаа. Тэдэнэр локомотивуудай техническа ба сүүдхын дунда зэргын гүйдэл түргэдхэжэ шадаа.

Һаяхан М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой коллектив жэлэй түрүүшын кварталай үрэ дүнгүүдые элирүүлэн гаргаба. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 16,2 миллион тонноор үлүү ехэ арадай ажахын ашаан шэрэгдэһэн байна. Хэрбээ нёдондо жэлэй түрүүшын кварталда локомотивуудай сүүдхын дунда зэргын гүйдэл 728 километр болоһон байбал, байгша оной энэ хугасаа соо 903,6 километртэ хүргэгдөө. Бүхы депо дээрэ абажа харахада, ажалай бүтээсэ 1,5 процентээр дээшэлһэн байна.

Локомотивна олон колонно, машинистнүүд социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа. Машинист-конструктор Николай Петрович Перфильевэй даадаг ашаанай колонно энэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. «КПСС-эй XXV съездын нэрэмжэтэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ колонно юһэдэхи табан жэлэй туршада 3,5 миллион киловатт-час электрын элшэ алмаһан юм.

Тэдэнэр алмалта, арьбалалта туйлан ажаллаха гэжэ оролдожо, түрүүшын кварталай хугасаада 150 мянган киловатт-час электрын элшэ алмаа.

Поезднуудые түргэнөөр ябуулха, тиихэдээ электрын элшэ хүсэ, түлишэ алмаха гэһэн локомотивна колоннонуудай мүрысөөндэ диспетчернууд, депогой бусад албатан ехэ туһаламжа хүргэнэ. Улаан-Үдын отделениин поездын диспетчер Анатолий Александрович Макаревич энэ мүрысөөндэ өөрынгөө хубитые оруулна.

Депогой коллектив шанарай ба ашаг үрын табан жэлдэ ажалдаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаха гэжэ оролдоно. Локомотивуудай гүйдэл түргэдхэхэ, тиихэтэй хамта электрын элшэ хүсэ, түлишэ алмаха гэһэн мүрысөөн үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Сүүдхын ямаршье сагта ажалаа зогсоодоггүй түмэр замшад арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ тэмсэлдэ өөһэдынгөө туһа нэмэри оруулна.

П. БУРМАКИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: депогой начальнигай орлогшо Ю. В. Астраханцев (зүүн гарһаа) социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан Н. П. Перфильевые, тэрэнэй колонныи машинистнүүдые ажалайнь амжалтаар амаршалжа байна.

Автораи фото.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

КАЗАХСТАН:

БАРАЙГАРАЙ ПОЛИ

Сырдарья мүрэнэй голдо оршодог Казахстанай барайгар ургуулдаг үрэжэлтэ газарта хабарай тарилгада бэлэдхэл эхилбэ. Эндэхи колхоз, совхозуудта газарай хүрьһэ борнойлхо табан зуу гаран агрегат плантацинуудта гаргаба. Минеральна үтэгжүүлгэ сүршэхэ агрегадууд мүн хүдэлгэгдэнэ.

Казахстанай барайгарай поли үһа тодон абахаар бэлдэнэ. Таряашад шиг нойто гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ анхаралтайгаар хандана. Таби гаран бүлүүр станци ашаглагдахаар бэлдэгдэнэ. Энэ станци хэрэглэгдэһэн үһые дахин бүлэжэ, үһалуурида хэрэглэхэ юм.

Барайгар үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар хэмжээ ябуулганууд республикада түсэблэгдэнхэй. Энэ шухала зорилго хоёр ондоо аргаар бэелүүлэгдэхэ гэбэл. плантацинууд үргэдхэгдэхэ, ургасын гарасые дээшэлүүлхэ талаар ажал түсэбэй ёһоор ябуулагдаха болоно. Энэ жэлдэ республика дотор зуун хори мянган гектар талмай газарта барайгар таригдаха гэхэ гү. али энэнь нёдондонойхиһоо арбан процентээр ехэ болоно. Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй удаадахи жэлнүүдтэ барайгар тариха үшөө хэдэн шэнэ талмайнуудые байгуулха ажал эхилээ.

Барайгар үйлэдбэрилгые дээшэлүүлгэдэ эрдэм наукын, түрүүшүүлэй дүй дүршэлэй туйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэлгэ шухала үүргэ дүүргэнэ. Үнгэрһэн табан жэлдэ Кзыл-Ордада байгуулагдаһан барайгарай эрдэм-шэнжэлэлгын институт сагаан орооһоной плантацинуудые элдүүрилхэ агротехническэ аргануудые нарижуулан һайжаруулха дурадхалнуудые бэлдэнэ. Барайгарай үндэр баян ургаса үгэдэг Чилийскэ оазиста барайгар ургуулагшадай республиканска һургуули байгуулагдаа.

БЕЛОРУССИ.

НАМАРАЙ ТАРЯАНДА— НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ

Белоруссида нэгэ хахад миллион гектар талмай газар эзэлдэг намарай таряае үтэгжүүлхэ ажал эхилбэ. Урда, түбэй районуудай ажахынуудай хойноһоо республикын хойто ажахынууд энэ шухала ажалдаа хам оролсобо.

Партиин XXV съезд дээрэ хараалагдаһан орооһо үйлэдбэрилгые али болохоор дээшэлүүлхэ гэһэн зорилгые бэелүүлхын түлөө оролдон. республикын таряашад энэ жэлдэ гектар бүриһөө 29—30 центнер орооһо таряа хуряаха гэжэ хараална. Тарилгын хойноһоо харууһалха бүхы хүдэлмэри бэелүүлэгдэнэ. Таряашад энэ хүдэлмэреэ богони болзорто дүүргэхые шармайн оролдоно. Минеральна үтэгжүүлгэ самолёдууд ба вертолёдуудаар сүршэгдэнэ. Олонхи нютагуудта ажахынууд хоорондын аэродромууд түхеэрэгдэнхэй.

Газар дээрэ хүдэлхэ техникэ мүн ажалда хам оролсонхой. Ажал хүдэлмэреэ һайн шанартайгаар ябуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Ургасын үндэһые үтэгжүүлхэдээ, тарилгын газарые забһартуулан һэрхинилгэхэ ажал нэгэн доро ябуулха арга түрүүшынхеэ хэрэглэгдэнэ. Минскэ, Гомельскэ областьнуудай түрүү ажахынуудай дүй дүршэлһөө харахада, энэ агротехническэ арга хара таряанай, шэниисын гектар бүхэнэй ургасын гарасые 4—5 центнерээр нэмээнэ.

Засагай дээдын зургаануудта

ҺАЙШААГДАА, ДУРАДХАГДАА

...дай АССР-эй Вер-... Соведэй Президиум ... дээрэ Бэшүүрэй ... Бага-Куналейн сель-... гүйсэдкомой тү-... М. П. Марковагай ... шагнаад, сельсове-... ябуулжа байгаа ажал ... hайшаа5а. Туйла-... алтануудаа арьбад-... дурадхал сельсо-... гүйсэдкомдо үгтэбэ. ...эй XXV съездын ...ринүүдые хэрэг ... бэелүүлхэ хэрэгтэ ... тэрэнэй депутадуу-... анхарал зорюулаг-...оно.

...Куналейн сельскэ Со-... хүдэлмэриин дүй дур-... далан, ажалдаа нэбтэ-... ень аймагай Соведүү-дэй бүхы гүйсэдкомуудые Верховно Соведэй Президиум уялгалба.

• • •

«Элүүрые хамгаалга» тухай РСФСР-эй Хуули республикада ямараар дүүргэгдэжэ байнаб» гэhэн Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй тогтоол хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар Хурамхаанай аймсоведэй ябуулжа байгаа хүдэлмэриие Верховно Соведэй Президиумэй заседани хараба. Энэ асуудалаар Хурамхаанай аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ И. Г. Иванов элидхэбэ, Элүүрые хамгаалгын, социальна тэдхэмжын талаар Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ И. А. Антакшинова нэмэлтэ элидхэл хэhэн байна.

Верховно Соведэй тогтоол дүүргэхэ талаар нютагай Соведүүд, медицинскэ эмхи зургаанууд партийна организациин хүтэлбэри доро нилээд хүдэлмэри ябуулаа гэжэ Верховно Соведэй Президиумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ. Больница болон фельдшерскэ пунктнуудай тоо олон болоно, ажалшадта медицинскэ туhаламжа хүргэлгэ hайжарна.

Гэхэтэй хамта «Элүүрые хамгаалга» тухай Хуули дүүргэхэ талаар нютагай Соведүүд эмхидхэлэй хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулна гэжэ Верховно Соведэй Президиум тэмдэглэбэ. Медицинскэ зарим эмхи зургаанууд муу байратай, шэнэ барилга удаанаар хэгдэнэ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой болон зарим совхозуудай фермэ дээрэ ариг сэбэр муугаар сахигдана, хүндэ хүшэр хүдэлмэри удаанаар оньhожоруулагдана. Алла болон Хүшэгээрэй аршаан дээрэ ажалшадай зохид hайнаар амарха байдал түхеэрэгдээгүй.

«Элүүрые хамгаалха» талаар Хуули дүүргэлгэдэ байгаа дутуу дундануудые дары усадхаха талаар хэмжээ абахыень Хурамхаанай аймагай Соведые, элүүрые хамгаалгын министерствые, медицинскэ болон үхибүүдэй байдаг эмхи зургаануудые hургуулинуудые, столовонуудые хэрэгтэй эдеэ хоолоор хангахыень Буркоопсоюзай правлениие Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум уялгалба.

x x x

Верховно Сүүдэй хүдэлмэри тухай республикын Верховно сүүдэй түрүүлэгшэ А. А. Сидориной тоосоо. Верховно Соведэй хуули hахамжалан дурадхаха саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ Б. Ц. Цыденжаповай нэмэлтэ элидхэл Верховно Соведэй Президиумэй заседани дээрэ баhал харагдаба.

Хэлсэгдэhэн асуудалнуудаар Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум дэлгэрэнгы тогтоол абаа.

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

„ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ КОМПЛЕКСНООР ЯБУУЛХА"

...айнгаа сагые хэр зэр-... гэжэ шаданаш?» — ...асуудалаар агитатор ...р Алексеевич Жуков ...а хөөрэлдөөгөө эхил-... тэрэнэй урдань үн-... хөөрэлдөөнүүдэй ...эл байгаа. Сугтаа ... нүхэдтөө партиин ...съездын материалнуу-... ойлгуулха-... үйлэдбэриин ашаг үрэ, ... бүтээсэ дээшэлүүл-... продукциин шанар hай-... тулада нэн түрүүн ... хүдэлмэриингөө сагые ... хэрэглэжэ шададаг ... ёhотойбди гэжэ Вик-... Алексеевич ойлгуулаа. ... зүб hэн. Нүхэр ... заводойнгоо, це-... ажабайдалhаа тодор-... дурдажа ...дань, хүдэлмэришэдгэ ...тосотой, дүтэ байгаа. ... съездын абаhан ...нүүд тэдэниие бо-... бэелүүлхэ, зо-... сэдьхэлдэ хадууг-... ажалайнь хү-... зоригжуулхы арга ... болоо.

...ор хадаа иимэ хөө-... ехэ эрхэтэй байха ... гэжэ hанагдана. Ха-... Алексеевич Жу-... Улаан-Үдын авиацион-... эрхим слесарь-... нэгэн, юhэдэ-... жэлэйнгээ дааба-... жэл соо амжал-... бэелүүлээ hэн. ... Жуков болон бусад ... агитаторнуудай ажал ... бухыдөө үзэл сур-... хүдэлмэридэ бии бай-... дүршэлые харуулhан ... болон статьянуу-... согсолбори Буряадай ... гаргагдажа, ... магазинуудта оробо. ... соо оронhон ... болон очеркнуу-... колхоз, сов-... барилгын эмхинүү-... промышленна предпри-... парткомуудай, ... райкомуудай секре-... журналистнууд со-... мүрысөө эмхидхэл-... хүтэлбэрил-... ажалшадай дунда ябуу-... хүмүүжүүлгын хү-... дүй дүршэл ту-... тоогоор, тодор-... Уншажа ... политическэ хү-... арганууд ту-... андалдажа бай-... хүдэлмэрилэг-... шагнажа ... hанагдаха юм.

...ажал ябуулгын ашаг ... арга за-... партийна органи-... бодото ажал хү-... байна. Энэ ... хүмүүжүүлгын бүхы ... холбон тааруулжа, ... эмхидхэхэ гэхэ ... бүхы ажалша-... хараадаа абажа, ... политическэ ... hайн ... ёhоор ... хоорондонь ... нэгэдүүлжэ ... удхатай» — ... КПСС-эй ЦК-гай Гене-... секретарь нүхэр Л. И. ... съезд дээрэ хэhэн ... элидхэл соогоо хэ-... Энэ hанамжые ха-... авторнууд ста-... очеркнуудаа бэшэ-...

...лайн леспромхоздо ... политиче-... экономическа hy-ралсал, тэдэниие бултыень социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсуулха хэрэг, ажаhуудалайнь культурна байдал hайжаруулха хүдэлмэри — эдэ бүгэдэ нэгэ доро тааруу зохидоор эмхидхэгдэн ябуулагдадаг байха юм. Гадна үйлэдбэриин технологи hайжаруулха, ажалай эмхидхэл болон салин хүлhэ түлэлгые саашадань гурнмшуулха ябадал баhал ехэ удха шанартай гээшэ. Юуб гэхэдэ, коллективэй ажаhуудалай, хүдэлмэриин шэнжэ шанар ажалшадые хүмүүжүүлтэдэ горитой нүлөө үзүүлдэг гол арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн шуу.

Жэшээлхэдэ, юhэдэхи табан жэлэй турша леспромхозой үйлэдбэриин олонхи hалбаринууд оньhожоруулагдаа, автоматизацилагдаа, модо шэрэхэ харгынууд, автогаражууд шэнэлэгдэн заhабарилагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар гараар хэгдэдэг ажал үгы шахуу болоо гээшэ.

Үйлэдбэриин мастерскойнуудтай шэнэ hургуулинууд, спортын залнууд баригдаа, леспромхозой хүдэлмэришэдэй үхибүүд ясли болон саадуудта ябадаг болоо. Шулуута. Шабар тосхонуудта худалдаа наймаанай түбүүд, уужам hаруул столовонууд, овощ хадагалха шэнэ складуудаа ашаглалгада тушаагдаhан байна.

Иимэ хэмжээ ябуулганууд hайнаар табигдаhан ниитэ-политическэ хүдэлмэригүйгөөр хүлеэгдэhэн ашаг үрэеэ асархагүй гэжэ мэдээжэ. Тиимэhээ леспромхозой партийна организаци энэ талаар горитой ажал ябуулга эрхилээ, эрхилнэшье гээшэ.

Эндэхи модошодой олонхинь политическэ болон экономическа hуралсалай семинарнуудта, коммунис ажалай болон түрүү дүй дүршэлэй hургуулинуудта ябажа, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлдэг юм. 70 гаран пропагандист, агитатор болон политинформатор манай орон дотор, дэлхэй дээрэ боложо байhан hониннудтай хүдэлмэришэдые саг үргэлжэ танилсуулжа байдаг. Гадна социалис мүрысөөнэй ябасые, арбан хоног бүхэнэй, hарын, кварталай, жэлэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туhа хүргэдэг хүсэн — тус предприятиин агитколлектив мүн.

Онсолходо, энэ согсолбори соо социалис мүрысөөн тухай, тэрэниие эмхидхэлтэдэ, ашаг үрыень бүри дээшэлүүлгэдэ, ажалшадай дунда үргэн дэлисэтэйгээр тараалгада сурталшадай оруулдаг хубита тоб гэмэ элеэр харуулагдаа гэжэ hанагдана.

Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай Борьёогой совхоздо коммунистнууд лэ нэн түрүүлэн хубиингаа социалис уялганuудые абадаг байна. Иигэжэ ганса үгөөрөө бэшэ, харин бодото хэрэг дээрээ сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө үльгэр жэшээ харуулна бшуу. Имагтал ямар нэгэн хонишоной гү, али механизаторай социалис уялгаяа баталан абахадань, партийна организаци, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд горитой туhа хүргэдэг юм. Хүн бүхэнэй шадал зэргые, шадабариие хараадаа абажа, ехээр оролдоод, эрмэлзээд байбал, юу хэжэ шадаха байhаниинь, ямар үндэрые дабажа шадаха байhаниинь элирүүлхые оролдохо гээшэ тон шухала удха шанартай.

Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха үедэ баhа нэгэ тон hонирхолтой юумэн элирдэг. Һанаад үзээл даа. Һая хүдэлжэ эхилhэн залуу hаалишан гү, али хонишон дүй дүршэлтэй үнинэй малшадтай хабаяа туршаха шадалгүй байдаг. Тиимэhээ тэдэнэр энэ хүдэлөөнhөө хажуу тээ үлэхэеэ hанадаг байха юм. Энээниие хараадаа абажа, малшадые, механизаторнуудые зиндаа зиндаагаарнь гэхэ гү, али дүи дүршэлөөрөө дүтэрхы бүлэгүүдээрнь хубаажа, мүрысөө эмхидхэхэ шухала гэжэ hанагдана. Ямар нэгэн залуу hаалишанай үетэн соогоо бараг үрэ дүн туйлаа hаань, бага сагааршье урмашуулхада, улам hайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхые эрмэлзэхэ ха юм. Энэ дүй дүршэл Хурамхаанай аймагай ажахынуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Мүнөө үедэ ажалшадай коллективүүд шэнэ табан жэл соо хэхэ ажалаингаа хэмжээе элирүүлээд, түрүүшынгээ илалтануудые туйлана. Тиимэhээ съездын материалнуудтай ажалшадые танилсуулха зуураа энэ хүдэлмэриие бодото ажабайдалтай, коллективүүдэй мүнөө бэелүүлжэ байhан зорилгонуудтай холбохо тон шухала гэжэ согсолбори уншаад байхада элирнэ.

Улаан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводой партийна организацида энэ талаар баян дүй дүршэл бии болоhон байна. Заводой партком үзэл сурталай хүдэлмэриин холын хараата түсэб зохёон табяа. Партиин XXV съездын материалнуудые олониитын дунда тараалга тэрэнэйнь үндэhэлхы, гол хубинь болонхой.

Политическэ болон экономическа hуралсалай ябаса, лекционно ойлгууламжын хүдэлмэри, ниитын бусад ажал ябуулга дүтын хэдэн жэл соо ямар шэглэлтэйгээр, яажа ябуулагдахаб гэжэ тус түсэб соонь элеэр харуулагдана.

Гадна лекторнуудэй, политинформаторнуудай, агитаторнуудай hонирхолтой дүй дүршэлтэй тус согсолбори уншахадаа танилсанабди. Эдэнэр заводой цехүүд, полевой станууд болон фермэнүүдэй улаан булангуудта шухалын шухала үзэл сурталай хүдэлмэри амжалтатай hайнаар ябуулдаг манай партийна организацинуудай дайшалхы туhалагшанар ха юм.

«Үзэл сурталай хүдэлмэриие комплексноор ябуулха» гэhэн согсолбори ниитэ-политическэ, эмхидхэхы хүдэлмэри эрхилдэг зоной дүй дүршэлые суглуулhан туhатайшье, hонирхолтойшье ном болоо. Энэ дүй дүршэлые республикын партийна организацинуудай хэрэглэхэ байhаниинь дамжаггүй. КПСС-эй XXV съездын материалнуудые олониитэдэ ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна ха юм.

А. РУМЯНЦЕВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

АЖАЛШАДАЙ бэшэгүүдhээ

ГАБЬЯАНЬ ЕХЭ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Ф. Евсеев.

Авторай фото.
Захааминай аймаг.

Николай Филиппович Евсеев Закаменск хотын мяханай комбинадта 14 жэлэй туршада таhалгаряагүй хүдэлжэ, предприятиин түрүү хүдэлмэрилэгшэдэй тоодо оронхой. Энэ нүхэр комбинадай колбасна ба үүсэлэлгын цехүүдэй канализациин соргонуудые сэбэрлэжэ, хододоо ариг сэбэрээр байлгадаг.

Тус цехүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажал хүдэлмэриин haадгүй, урагшатай hайнаар ябаhандань, тэдэнэй абаhан социалис уялгаяа хододоо бэелүүлжэ байhандань Николайлай Филипповичэй аша габьяань ехэ байдаг. Тиимэhээ коллектив соогоо хүндэтэй болонхой, hайшаалда хүртэдэг.

С. ШАГДУРОВ.

ШЭНЭ МАРШРУТ ХЭРЭГТЭЙ

Хэжэнгын аймагай Чисааиын ба Худанай совхозуудай hуурин тосхонуудта ажаhуудаг хүн зон ямар нэгэн хэрэгээр Хэжэнгэ гү, али Улаан-Үдэ хото ошохо гэбэл, харгын машина хүлеэхэ баатай болодог. Ушарынь юуб гэбэл, Улаан-Үдэhөө нэгэ автобус Хүртэй тосхон ерэжэ хоноод, үглөөдэрынь тэдэргээ бусадаг юм. Хүртэй, Загаhата тосхонуудhаа город ошохо хүнүүд хододоо олон байдаг. Тэдэнэр лэ автобусто hуугаад, ондоо нуурингүй болошоно. Тиимэhээ Булаг, Чисаана, Михайловка, Могсохон, Үлзытэ нютагуудта тэрэ автобус орохо ёhотой байба шье, дардам харгыгаар сэхэ ябашана. Иимэhээ дээрэ хэлэгдэhэн нютагуудай улад зон автобусто hууха аргагүйдэнэ бшуу.

Урда жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ — Чисаана гэhэн маршрудаар тусхай автобус ябадаг байhан юм. Теэд тэрэ маршрудай автобусой ябахаяа болиhониинь ойлгогдоногүй. Дээрэ хэлэгдэhэн тосхонуудай хүн зонэй эрилтые хараадаа абажа, Чисаана хүрэтэр автобусой ябадаг болоо hаа, ажалшадта hайн байха hэн. Энэ асуудалые республикын автотранспортна управлени, Хэжэнгын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет шиидхэхэ бэзэ гэжэ найданабди.

С. ЦЫБИКОВ.

Чисаана тосхон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сызранскэ заводто «Жигули» автомашинын салониие шэмэглэн гоёодог синтетическэ пленко бүтээн гаргагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

МАНАЙ АЙЛШАН

Монголой Арадай Республикын уран зохёолшодой холбооной секретарь, «Цог» журналай ахамад редактор, манай үнинэй hайн хани нүхэр Далантайн Тарва Буряад нютагтамнай айлшаар ерээд байна.

Нүхэр Д. Тарва Дорнод аймагай Халх гол сомоной нютагта 1923 ондо түрэhэн юм. Арбан гурбатайдаа тэрэ Арадай сэрэгэй албанда hайн дураараа орожо, 1939 ондо болоhон Халхын-Голой тулалдаануудта хабаадалсаhан байна. 1949 ондо Монголой гүрэнэй университедые, 1962 ондо Москвагай уран зохёолой дээдэ курсануудые дүүргэжэ гараа. Студент байхаhаа хойшо уран зохёолой ажалые эдэбхитэйгээр ябуулжа, нүхэр Тарва «Эхэ нютагай түлөө», «Ехэ эгнээ», «Шивээ Хяагта», «Хүнэй амин», «Дамирангынхид», «Писаревой булашаhаа олдоhон шүлэглэл» гэхэ зэргын уран шүлэг, туужа, поэмэнүүдэй номуудые хэблүүлэнхэй. Тэрэнэй зохёоhон «Монгол морин», «Шэрүүн бороогой үмэнэ», «Үдэшэлгэ», «Талын бэлшээридэ» гэhэн дуунуудынь арад зоной дунда үргэнөөр таража, хаа хаанагүй дуулагдана.

Нүхэр Д. Тарва 1971 ондо «Дуута hомон» гэhэн туужынгаа, «Хубисхалай сэрэгшэ» гэжэ поэмынгээ түлөө шэнэ Монголой уран зохёолой үндэhэ hуури табигша Дашдоржийн Нацагдоржын нэрэмжэтэ шагналда хүртөө.

Мүнөө уншагшадайнгаа анхаралда Д. Тарвын хэдэн шүлэг табинабди.

Далантайн ТАРВА

ЛЕНИНЭЙ ҮГЭ

Багша Ленинтэй уулзаха гэжэ
Сүхэ-Баатар Москва зорихадоо,
Бата найрамдал тогтоохо гэжэ
Россин арадта хандахадаа,
Олон арадайнгаа хүсэлые
ниилүүлжэ абаад ошоhон юм,
Оршолонтын манлай Ленинтэй
түмэниие түлөөлжэ золгоhон юм
Сүхэ-Баатарай зориhон хэрэг
арадай хэрэг байhандань,
Һэргэг тэрэнэй сээжэдэ
ниитын эрмэлзэл нэгэдэhэндэнь
Ухаата жанжан Сүхэгэйгөө
арад түмэн хамта ябаhан юм.
Ухаа хонгорой нюрган дээр
монголшууд багтаад ябаhан юм.
Хубисхалта тэмсэлэй дүлэ носооhон
эхин тэрэ үдэртөө,
Хубитай жаргалай түлөө бодоhон
түрүүшын эрхим үдэртөө
Монголой арадууд иигэжэ
Кремлиин хаалгаар ороhон юм.
Монголой арадууд иигэжэ
агуу Ленинтэй уулзаhан юм.
Тиигээд бидэнэй шэглэhэн зүгэй
зүб байhан дээрэhээ,
Тэмсэлэймнай илалтые дэмжэхэ хүндэ
хандажа шадаhан дээрэhээ,
Тэнигэр ехэ жаргалай одондо
үнэхөөр этигэhэн дээрэhээ
Тэдхэжэ хэзээш туhалха
хэтын түшэгые олоо бэлэйбди.
Һүйдхэл, зоболонhоо хахасажа,
дэгжэн дээшэлхэ хүсэлысмнай
Һэргэг ехэ Ленин
эсэгын ёhоор анхаржа,
Сүхэ-Баатараарнай дамжуулан
монгол арадта харюусаhаниинь —
«Бидэ таанарта туhалхабди» гэhэн
бэетэй халуун үгэ бэлэй.
Энэ үгэнь юутэйш жэшээлэшэгүй
нангин үгэ байба.
Энэ үгэнь юугээрш андалдашагүй
үнэтэй үгэ байба.
Ехэ Ленинэй энэ үгэ
хэлэhэн секундаhаа эхилээ.
Ехэ Ленинэй энэ үгэ
дуулдаhан минутаhаа абаад,
Үргэн тала нютагтамни
абарагша боложо ерэhэн юм,
Үнэр олон арадаймни
сэдьхэлые тэниилгэжэ ерэhэн юм
Дарлагша дайсаниие дараха
шуурган боложо ерэhэн юм.
Дарлуулhан олоной жаргалда
үрэhэнь боложо ерэhэн юм.
Далай баян амидаралай
булагынь боложо ерэhэн юм.
Үри хүүгэдэй сэнгэхэ
сэсэг шэнги дэлгэржэ ерэhэн юм.
Үргэн саашанхи замые
наран шэнги гэрэлтүүлжэ ерэhэн
юм.
Дабшажа хүрэхэ ерээдүйемнай
бата бэхи болгожо үгэhэн юм.
Дандаа урагшаа ябаха
мүнхын хүсые олгоhон юм.

ЭХЭ ОРОМНИ

Арад түмэнэй жаргалай
арюун hайхан дууе
Арбан тээшэнь суурялуулhан
ашата Эхэ оромни.
Амгалан байдалда дуратай
үй түмэн бидэнэйнгээ
Амидарха гэрынь болоhон
үнэтэ Эхэ оромни.
Зуун наhатай үбгэнэй
саашань наhалхые бододогынь,
Зургаан наhатай үхибүүнэй
түргэн торнихые хүсэдэгынь
Зунай hайхан сэсэг мэтэ
дэлгэрэн мандагша шамтай
Зузаан ехэ холбоотойнь
дамжаггүй үнэн ха юм даа.
Мүнгэн буурал толгойгоо
наранай туяада ялалзуулжа,
Мүнхэ саhатай уулыншни
үндэр орьелые харахадаа,
Зуун наhатай тэрэ үбгэн
юу бодожо байнаб?
Зугаата hайхан сэдьхэлдэнь
юун хүлгэжэ байнаб?
«Хэдэн мянган жэлдэ
зоболон зоболон бии.
Хэдэн арбан жэлдэ
жаргаhан жаргал бии.
Үргэн hайхан нютагни
ёhотой минии нютаг.
Үнэр hайхан жаргалнай
ёhотой арадай жаргал.
Арадай энэ жаргал
намайе ута наhа наhалуулаа.
Амидаралай гүн дунда
улам удхые хүсүүлээ.
Азай буурал болоhонш лаа,
алхадални шанга байна.
Арбан найматай бэшэш hаа,
алаг нюдэм хурса байна.
Эрбыхэ hэрбыхэ үүлэгүй
уудам хүхэ тэнгэридэ
Энхын сагаан тагтаа
эзэн болоод ниидэнэ.
Эрэлхэг үринэрэйм зохёоhон
сүлөөтэ үеын дуулал
Энхын тэрэ тагтаатай
эбтэй хамта ниидэнэ.
Дайнай үүлэн баглайржа,
туулгаар мүндэрлэхыень
хүсэнэгүйб.
Дархан сэнхир огторгойдо
тагтаагай ниидэлые хүсэнэб
Буугай дуун нэжэгэнэжэ,
хүнүүдые хяргахыень хүсэнэгүйб.
Булта олоной жаргалай
дэлгэржэ байхыень хүсэнэб.
Бусалан байгаа нурманда
хүүгэдэй шарлахые хүсэнэгүйб
Булхагар жаахан ашынгаа
түргэн торнихые хүсэнэб.
Дээдэ hайхан сэнгэл
үдэр бүхэндэ дэбэржэ,
Дэлгэр ехэ хүгжэл
хэтэдээ мандаха болтогой!
Иимэ hайхан сагта
улам үндэр наhа наhалжа,
Ехын ехэ юумэ
харая» гэжэ үбгэжөөл бодоно.
Хамаг арадай зүрхэндэ
гарашагүй бүхөөр шэнгэжэ,
Хайра дурыень буляаhан
уудам Эхэ оромни.
Хамтаараа нэгэдэжэ бүтээhэн
үргэн ехэ хүгжэлдэ
Хабатай hуури болоhон
үлгы түшэг Эхэ оромни.
«Номой үзэг заалгаха
хүндэтэ олон багшатайбди.
Номгон даруу зангаараа
хүмүүжүүлдэг аха захатайбди.
Улаан торгон галстугаар
энгэр бэемнай шэмэглээтэй,
Ухаан эрдэмэй дүлые
тудхаажа байдаг гэрэлтэй.
Һаруул hайхан таhалга
бидэндэ бэлэн зэhээтэй.
Һанажа бододог хүсэлнай
эрдэм, ажалда зорёотой.
Эрхимээр hурахын түлөө
эбтэй бидэнэр жагсажа,
Эршэмтэй hайхан амжалтые
хододоо туйлахабди» гэжэ
Анхилма сэсэг мэтэ
манай үхибүүд бодожо байна.
Алдар суутай ерээдүйн
жагсаалда бэеэ бэлдэжэ байна.
Наралиг hайхан орондоо
эгүүриын жаргал эдлэhэн
Наhатан үхибүүд хоёрой
үнэн хүсэлынь иимэ байна.
Хатан булад хүсэеэ
эб найрамдалда зорюулжа,
Хамаг дэлхэйн арадуудтай
өөhэдынгөө hанал нэгэдүүлжэ,
Арад түмэнэй жаргалай
арюун hайхан дууе
Арбан тээшэнь суурятуулhан
ашата Эхэ оромни.
Амгалан байдалда дуратай
үй түмэн бидэнэйнгээ
Амидарха гэрынь болоhон
үнэтэ Эхэ оромни.

Ч. НАМЖИЛОВ оршуулба.

КИНОФЕСТИВАЛИИН ЛАУРЕАДУУД НЭРЛЭГДЭЭ

...РУНЗЕ. (ТАСС). Бүхэсоюзна ...ын кинофестивалиин үнгэргэг-... Киргизиин ниислэл хото до-... ногой турша соо оронойол экран болоо. Конкурсдо ...hан уран hайханай, мульт-...ционно, документальна, ...-популярна 110 фильм ... хотын кинотеатрнуудта ха-...аа. Эдэ фильмүүд үнгэрэг-... совет республикануудай ...удта буулгагдаhан байха ... [illegible]

түгэсхэлэй баяр ёhолол дээрэ эрхим гэжэ нэрлэгдээ. Фестивалиин үндэр шан «Белый пароход» гэhэн фильм буулгаhан коллективтэ барюулагдаа. «Белый пароход» повестиин автор Чингиз Айтматовтай хамта бэшэhэн сценаринараа режиссёр Болот Шамшиев энэ фильмые «Киргизфильм» студида буулгаhан байна.

— Үндэр сэгнэлтэдэ хүртэhэн «Белый пароход» гэжэ фильм хадаа Киргизиин хүгжэжэ байгаа кинематографиин амжалта гэжэ тоолоноб, — гэжэ Ч. Айтматов хэлээ.— Һүүлэй жэлнүүдтэ союзна болон уласхоорондын экрануудта Киргизиин кинематографистнуудай [illegible] амжалта хадаа манай ороной олон яhатанай үндэhэн искусство хүгжөөхэ талаар парти ба правительствын саг үргэлжын горитой анхарал, оролдолгын гэршэ мүн.

«Афоня» («Мосфильм») фильмын түлөө кинорежиссер Г. Данелияда жюриин тусхай шан барюулагдаа. «Мосфильм» студида буулгагдаhан «Сто дней после детства», «Когда наступает сентябрь» гэhэн фильмүүдые бүтээhэн коллективүүдтэ гол шан олгогдоо. Эгээл эрхим кинокомедиин түлөө шан «Первая ласточка» гэhэн Грузиин фильмдэ, сэрэгэй-патриотическэ темэ гүнзэгыгөөр харуулhанай түлөө шан «Тревожный месяц сентябрь» гэhэн украин фильмдэ олгогдоо. Эрхим киносценариин түлөө шан (Л. Чуничев, Г. Егиазаров), «От зари до зари» («Мосфильм» студи) хоёрто, эгээл эрхимээр буулгаhанай түлөө шан кинооператор Л. Калашниковта «Сто дней после детства». («Мосфильм» студи) барюулагдаа. «Ежик в тумане» ба «Фанчик» гэhэн фильмүүд мултипликационно бүтээлнүүд соохоо шалгаран гараа.

Киноактёрнууд Д. Абашидзе, О. Ниязбердыева, Н. Уэнышева, Н. Пастухов, Ю. Горобец гэгшэд лауреадууд болоо. «Чертова невестка» гэhэн Литвагай [illegible] фильмдэ шан олгохо гэhэн шиидхэбэри жюри гаргаа. «Человек уходит за птицами» гэhэн узбек фильмдэ [illegible] композитор [illegible] диплом барюулагдаhан гараа.

Документальна болон научно-популярна фильмүүд «Сердце Корвалана» («Мосфильм»), «Голодная степь» («Узбекфильм»), «Перелёт, ставший легендой» (ЦСДФ), «Женщина из убитой деревни» («Беларусьфильм»), «Экономика — главная политика» болон шанда хүртэhэн бусад фильмүүд уран hайханайнгаа талаар, политическэ удхаараа hайн гэжэ тэмдэглэгдээ.

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ордон дотор [illegible] кинофестивалиин түгэсхэлэй [illegible] КПСС-эй Центральна Комитедтэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэ амаршалгын бэшэг эльгээбэ.

ТОЛЬЯТТИ. (Куйбышевска область). Эндэ дүрбэн оной [illegible] доо түхэлэй «Жигули» автомобиль олоор бүтээгдэн гаргагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гол конвейер дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

Илалтын үдэрые угтуулан

ОРДЕНТО ВРАЧ

Медицинын албанай запасай майор Раиса Константиновна Сафиулова Улаан-Үдэ хотодо түрэһэн, үдэһэн, хүмүүжэһэн юм. Эндээ дунда һургуули дүүргээд, Казань хотын медицинскэ институтда ороһон байгаа. Институтдаа түгэсхэхынь урда жэл Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилбэ.

Врачай дипломтой, 22 наһатай комсомол басаган Раиса Сафиулова 1942 ондо институт дүүргэһэн олон нүхэдтэйгөө хамта Улаан Армиин албанда абтаа бэлэй. Баруун-Хойто фронт дээрэ полкын врачай тушаалда албаяа эхилбэ. Дайнай гал соогуур ажаллаһан залуу врач фронтын хүшэр хүндэ эрхэ байдалда эмнэлгэ, аргалалгын дүй дүршэл нилээд оложо абаа. 1943 оной зун Орёл хотын райондо эльгээгдээд, артиллерийскэ 13-дахи дивизиин бүридэл соо медицинскэ нүүдэл взводой командирай тушаал даажа, Курскын дүхэригэй суута байлдаанда хабаадалсаһан байна.

Саашадаа Украинын 1-дэхи фронтын сэрэгшэдэй бүридэлдэ ородог тэрэ алдарта дивизиингээ зэргэдэ ябажа, Украиные сүлөөлэлсөө. Румынниин болон Польшын газар нютагуудые фашис булимтарагшадһаа сүлөөлхэ байлдаанда хабаадалсаба. Фашис Германиин газар дээгүүр тулалдан, 1945 оной майн 3-да Берлин хүрэлсөө. Тиигээд совет арадай Илалтын һаруул һайхан һайндэрые Чехословакиин ниислэл Прага хотодо угтаһан юм.

Дайнда хабаадалсаһан врачай габьяа дайсанай сэрэгшэдые, тэдэнэй танкнуудые усадхаһанаар сэгнэгдэдэг бэшэ, харин дайсанай урдаһаа эрэлхэг баатарлигаар байлдажа, шархатаһан өөрынгөө сэрэгшэдэй ами наһа абарһанаар сэгнэгдэдэг ха юм. Врач Сафиуловагай эрэлхэг зориг, энэрхы сэдьхэл, эмнэлгэ, аргалалгын ашаар ами наһаа абарагдаһан олон мянган хүн мүнөөшье орон доторнай олон байха. Тэдэнэр фронт дээрэ харатан дайсадтай тулалдаһан шанга шэрүүн тэмсэлые, хүндөөр, хүнгөөршье шархатаһан, эмшэлүүлһэн, эдэгэһэн тухайгаа һанан дурсан ябадаг, ами наһыень абаруулһан, абарһан шэн зоригто эмшэн, сестра, санитарнуудта һайн һайханиие хүсэжэ ябадаг байха.

Врач Раиса Константиновна тэрэ ехэ дайнай үеын хүшэр хүндэ байдалые, хээрын хэсүү эрхэ байдалда хэдэн зуун, мянган хүндэ, хүнгэн шархатай хүнүүдые эмшэлһэн, хэдэн хоногоор унтахаа нойргүй, амарха забгүй ябаһанаа яажа мартаха бэлэй. Хамта ажаллаһан нүхэдөө, командирнуудаа, дайсанай хорото зэбсэгһээ шархатаад, эмшэлүүлжэ эдэгэһэн сэрэгшэдэй үнэн сэдьхэлэй баяр баясхалан хүргэһэниие хуу баран һанадаг, бододог байна.

Эмшэн Сафиулова дайнай фронт дээрэ шэн габьяа, баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Улаан Одоной, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II шатын орденуудаар, дайшалхы арба гаран медальнуудаар шагнагдаһан юм.

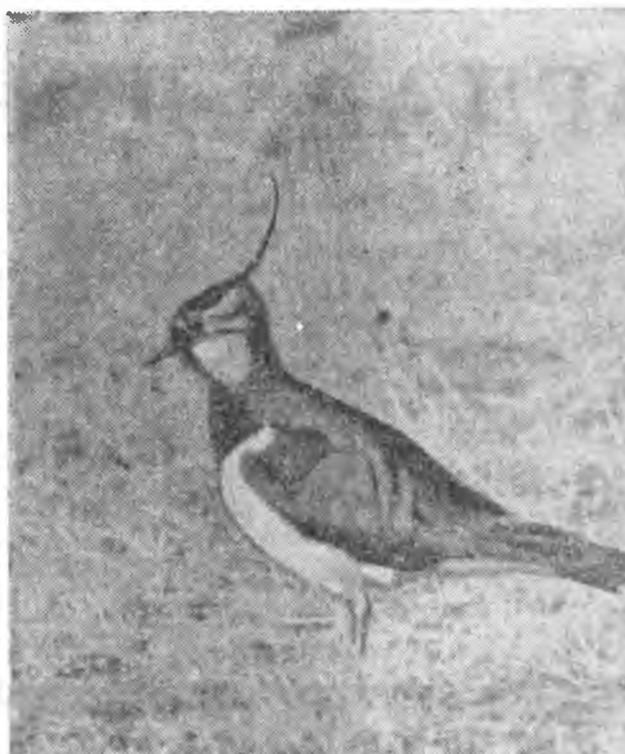
Запасай майор Р. К. Сафиулова дайнһаа хойшонхи жэлнүүдтэ түрэл Улаан-Үдэ хотодоо врачаар ажаллаба. Мүнөө хүндэтэ амаралтада гарабашье, мэргэжэлээрээ ажаллаһаар. Коммунис ажалай ударник солотой. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн медаляар шагнагдаһан байна.

О. ЦЫБИКОВ,
Д. ЦЫБЕНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. К. Сафиулова.

О. ЦЫБИКОВЭЙ фото.

Спорт

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ

△ ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Новосибирск хотодо боложо дүүрэбэ.

«Буревестник» бүлгэмэй түбэй соведэй чемпионууд Борис Будаев, Михаил Елбаскин, мүн бэрхэ барилдаашад Владимир Романов, Эдуард Ивахинов, Николай Бураев гэгшэд манай республикаһаа ошожо, энэ ехэ наадада хабаадаһан байна.

Хубиин түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ Заргажанай аймагай Баян-Голой дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Борис Будаев 65 килограммай шэгнүүртэ гурбадахи һуури эзэлбэ. Энэ амжалтадань тренер В. С. Очиров ехэ габьяатай юм. Улаан-Үдын 2-дохи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша М. Елбаскин эрхим зургаанай тоодо ороо.

△ ҺУР ХАРБАЛГААР бүхэсоюзна мүрысөөн Ташкентын «Пахтакор» гэжэ стадион дээрэ болобо. Оронойнмнай эгээл бэрхэ 36 харбагша энэ наадада хабаадаһан байгаа.

Буряадай багшанарай институтдай студент, командна тоосоогоор СССР-эй градуудай VI спартакиадын чемпион Бадмажаб Цыбиков мэргэн хёрхоор харбажа, уласхоорондын классай спортын мастерай нормо дүүргэбэ: М-1 упражненидэ тэрэ 1.229 очко абаа!

△ ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭЭР «Буревестник» бүлгэмэй Россин соведэй чемпионат Ставрополь хотодо үнгэргэгдөө.

Багшанарай институтдай студент Виктор Соснин 65, 50 метртэ жада шэдэжэ, гурбадахи һуурида гараба.

△ БУРЯАДАЙ багшанарай институтдай студент, нэгэдэхи разрядтай Виктор Намжилов «Буревестник» бүлгэмэй түбэй соведэй нёдондо жэлэй мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлээ һэн. Харин мүнөө Белгород хотодо үнгэргэгдэһэн тус бүлгэмэй Россин соведэй наадада илажа, чемпион болобо. Манай боксёрнууд Виктор Трескин, Илья Аитов гурбадахи һууринуудые эзэлээ. Тиин эдэнэр майн 4—7-до Одесса хотодо болохо «Буревестник» бүлгэмэй түбэй соведэй түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүргэбэ.

△ ДҮРЭ буляалдалгын барилдаагаар «Труд» бүлгэмэй Россин соведэй мүрысөөндэ хабаадахаяа манай бэрхэ залуу барилдаашад СССР-эй спортын мастер Б. Цыренгармаев, В. Балданов болон бусад Брянск хотодо ошоһон юм. Б. Цыренгармаев — 3-дахи, В. Балданов 5-дахи һуури эзэлбэ.

△ ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ дунда волейболоор Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдэдэ, «Динамо» бүлгэмэй спортзал соо боложо, табан команда хабаадаһан байна.

«Труд» бүлгэмэй областной соведэй суглуулагдамал команда эдэбхитэй һайнаар наадажа, республикын чемпионой нэрэ солодо хүртөө.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ОРОН ДОТОРНАЙ

△ ХОККЕЙ. Дэлхэйн болон Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн һүүлшын наадада СССР-эй, Чехословакиин суглуулагдамал командануудай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөн бултанай анхарал татаа. Хоёр ороной хоккеистнүүдэй наадан 3:3 (3-1, 0:1, 0:1) тоотойгоор тэнсэлгээр дүүрэө. Манай хоккеистнүүд Михайлов, Александр Голиков. Васильев гэгшэд нэжээд шайба сохижо оруулһан байна.

Мүрысөөнэй таблицада Чехословакиин, СССР-эй, Швециин, США-гай, Финляндиин, ФРГ-гэй, Польшын, ГДР-эй командანууд хойно хойноһоо һубарилдан һууринуудаа эзэлбэ. Тиихэдэ мүрысөөнэй таблицада һүүлшын хоёр һуурида гараһан Польшын, ГДР-эй командануд дэлхэйн хоккейн дээдэ классай нааданһаа гаргагдаба. Эдэнэрэй һууринуудые Румыни, Канадын хоккеистнүүд эзэлжэ, удаадахи наадада хабаадаха болобо.

Чехословакиин хоккеистнүүд дэлхэйн, Европын чемпионуудай алтан медальда хүртэбэ. Харин СССР-эй, Швециин суглуулагдамал командануд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлбэ гэхэ гү, али СССР-эй хоккеистнүүд дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ наадада хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн, Европын мүрысөөндэ—бронзо медальнуудта хүртэбэ. Манай хоккеистнүүд һүүлшынгээ наадада Чехословакиин командые шүүжэ гараа һаа, хоёр удаа мүнгэн медальда хүртэхэ байгаа бшуу.

△ ФУТБОЛ. СССР-эй залуушуулай суглуулагдамал команда Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн наадада шүүжэ гарахадаа, хахад финалай уулзалгада хабаадалсаха болобо. Эдэнэр Францын суглуулагдамал командые 2:1 тоотойгоор Москвада шүүһэн, мүн иимэ тоотойгоор Францида наадахадаа, шүүгдэһэн байгаа. Тиин арбан нэгэ метрэй ялын бүмбэгэ сохиходоо, манай футболистнууд мэргэн байжа, 4:2 тоотойгоор шүүбэ ха юм.

△ БАСКЕТБОЛ. Лос-Анджелес хотодо СССР-эй болон Америкын баскетболистнуудай дунда үнгэргэгдэһэн наадада манай спортсменкэнүүд 92:69 тоотойгоор шүүжэ гараба. Энэнь СССР-эй суглуулагдамал командын наймадахи илалта болоно. Манай спортсменкэнүүд Ульяна Семёнова Ольга Сухарнова хоёр бусадһаа солбон хурдан, мэргэн байжа, 24-өөд очко командадаа асараа.

△ ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Ужгородто ябагаар ябалгаар үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна мүрысөөн дүүрэбэ. 50 километрэй зайда болоһон мүрысөөндэ Москвагай Евгений Люнгин эрхимлэбэ. Тэрэ зайгаа 4 час 2 минута 46,2 секунда соо гаталһан байба. Тиихэдэ 20 километрэй зайда Киевэй Анатолий Соломин түрүүлбэ. Тэрэ энэ зайгаа 1:26, 31,2 секунда соо гаталһан байгаа.

□ БАРИЛДААН. СССР-эй суглуулагдамал командын бүхэшүүл самбо, дүрэ буляалдалгын барилдаагаар командаараа түрүү һуури эзэлһэн байбал, классическа барилдаагаар болоһон мүрысөөндэ мүн лэ эрхимлэжэ, Европын түрүү һуури эзэлбэ. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан 22 ороной бүхэшүүлэй дунда СССР-эй суглуулагдамал команда 49 очкотойгоор эрхимлээ. Болгари, Румыниин командануд 24,5—32 очкотой болоһон байба. Манай барилдаашад Алексей Шумаков, дэлхэйн чемпион Фархад Мустафин, Николай Балбошин гэгшэд Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байгаа.

□ КОНЬКИ. Медеогой eлүүр дээрэ байгша оной һүүлшын мүрысөөн — Совет ороной мэдээжэ конькишан Я. Мельниковэй шанда хүртэхын түлөө урилдаан үнгэргэгдэбэ. Эхэнэрнүүдэй дунда 3 х 800 метрэй зайда эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда «Спартак» бүлгэмэй команда эрхимлэбэ.

□ СТОЛОЙ ТЕННИС. Совет ороной теннисистнүүд бэрхээр наададаг Александр Метревелигүйгөөр Швецидэ мүрысэхэдөө, түрүүшын үдэр 2:0 тоотойгоор Монакын командые шүүбэ. Командын гэшүүн Теймураз Какулия гэгшэ һайнаар наададаг гэжэ суурхаһан Луи Борфиг гэгшые 7:5 тоотойгоор шүүбэ. (ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Шанарай зорилгонууд» — түрүү бэшэг. «Дабшалтын шатанууд» — А. Рыжковой статья. «Майн һайндэрэй хүндэлэлдэ» — суглуулбари. РСФСР-эй промышленностиие 1976 оной нэгэдэхи кварталда хүгжөөхэ Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бэрхэшээлнүүдые дабан» — А. Ивановой статья. Хэблэлэй шэнжэлэл. «Тарилгын урда тээ» — А. Михайловагай корреспонденци.

Гурбадахи хуудаһанда. Номой шэнжэлэл ба шүүмшэлэл. «Шэнэ хото городууд урган бодохол» — ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнжэлэлгын бэярлама дүнгүүд» — В. Степановай статья. Манай айлшад.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.25—«Москва—Генуя»—уран һайханай фильм. 11.00—Концерт. Совет опереттэнүүдэй үенүүд (үнгэтэ). 12.00—Шэнэ һонин. 12.10—«Бидэнэр нааданабди, дууланабди» (үнгэтэ). 12.25—«Үхибүүдтэ—фильм». «Пятерка за лето». 13.40—«Хүгжэмтэ дамжуулга» (үнгэтэ). 14.20—«Баян газарай бардам бэлэг» — баримтата фильм. 14.30—«Олон түмэнэй ленинскэ университет» «Арбадахи табан жэл—үргэн дэлисэтэй, шанартай табан жэл». 15.00—«Хара далайн долгинууд» (4-дэхи сери). 16.05—Забһарлалга. 16.15—Баледэй артистнуудай бүхэсоюзна конкурсын түгэсхэлэй концерт (үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—«Спортлото» наадалга. 18.40 «Залуушуулай адрес» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.40—Телевизионно һонин. 20.00——«Уран һайханай бүлгэм»—телевизионно суглуулбари. 20.45—«Прогресс»—гэжэ программа. 21.15—Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 21.15—Хүгжэмтэ дамжуулга» (үнгэтэ). 22.15—«Спортлото» наадалга. 22.25—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». «Арбадахи табан жэл—Үгэсэтэй, шанартай табан жэл». 23.00—«Хара далайн долгинууд» (4-дэхи сери). 24.00—«Время».

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.40—«Хара далайн долгинууд» (4-дэхи сери). 21.00—Шэнэ һонин.

„БУРЯАД ОРОН-76“ ГЭҺЭН ФОТОКОННУРСДО ЕРЭҺЭН ЗУРАГУУДҺАА

Манай республика дотор май һарын эхээр 300-гаад элдэб шубууд үзэгдэхэ. Тэдэнэй дунда хун шубуун, нугаһан, хүхэ сэгсэгы, бүргэд, хараасгай, элеэ, галуун, тохорюун, хабтагаалжан, сахали, тэмээн хараасгай, хүхэ дэглы, бэшэшье шубууд бии.

Шубууд, шубуухайнууд — тон һонин амитад. Тэдэнэр хуушан үүрхайгаа һэльбэн заһабарилжа, һахы-һалаг оролдожо байна. Шубууд май һара соо үндэгөө даража захалхань.

Шубуухайнуудые хамгаалая!

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1 Намаг газарай хабтагаалжан шубуун. 2. Элеэ. 3. Нугаһад.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Хилын саанаһаа
радио • телефон • телеграф

ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Социалис оронуудай ажалшан арад Майн нэгэнэй уласхоорондын һайндэрые габшагай ажалаар угтажа байна.

ПРАГА. Остравско-Карвинска уурхайн «Первое мая» шахтын горнягууд жэлэй эхинһээ хойшо миллион тонно шулуу нүүрһэ малтажа, Майн нэгэнэй һайндэрые угтаба. Энээнэй 30 мянган тонноень түсэбһөө үлүү үйлэдбэрилэгдөө. КПЧ-гэй XV съездын хүндэлэлдэ мүрысэн, энэ уурхайн бригаданууд байгша ондо ажалайн бүтээсын 9 рекорд тогтооһон байна. Энэ жэлдэ орон дотор 116 миллион тонно шулуу нүүрһэн малтагдан абтаха.

СОФИ. «Шахстрой» гэжэ нэгэдэлэй М. Папасчиковай проходчигуудай бригада хүдэлмэриин 31 үдэр соо 700 гаран метртэ малталга хэбэ. Энэ дүнгынь жэл хахадай урда тээ тогтоогдоһон национальна рекордһоо үлүү юм. Социалис Ажалай Герой М. Папасчиковай бригада Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай илалтаар угтажа байна.

ВАРШАВА. Щецин хотын А. Варскиин нэрэмжэтэ судоверфиин коллектив ээлжээтэ судна бүтээлгын болзорые 10 үдэрөөр хороохо гэһэн уялга абаба.

Гданиин портын хүдэлмэришэд һайндэрэй ажалай вахтада жагсаба. Гүлишэ ба бусад ашаа зөөхэ дээшэ лүүлэгдэһэн уялгануудые эдэнэр абаһан байха юм.

БЕЛГРАД. Югославиин Дунай мүрэн дээрэхи эгээл ехэ «Джердам» гэжэ электростанциин коллектив Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай ехэ илалта туйлаба. 1972 оной май һарада гидростанцинин ашаглалгада оруулагдаһанһаа хойшо 25 миллиард киловатт-час электрын эльшэ хүсэ абаха гэжэ эдэнэр оролдожо байна. Түсэбтэ даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэһээрээ түлөө эдэнэр иимэ ехэ амжалта туйлаха юм.

(ТАСС).

НЬЮ-ЙОРК

Эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн

ТАСС

КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаа холбооной хэрэгтэ үнэн сэхэ байлгаар нэбтэрэнхэй гээд ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм мэдүүлээ.

Парламентнууд хоорондын холбооной гүйсэдхэхэ комитедэй ба Соведэй сессинүүдтэ хабаадаад, Мексикэһээ бусажа ябаһан СССР-эй Верховно Соведэй делегацитай уулзалгын үедэ К. Вальдхайм игэжэ хэлэбэ. Эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаанай политикые, амгалан гуримаар зэргэ оршолгын политикые үргэлжэлүүлхэ шухала. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй шахардуу байдал һулаpуулгада ехэ үүргэ дүүргэһэнень тэмдэглэнгүй байжа болохогүй.

Совет делегациин хүтэлбэрилэгшэ А. П. Шитиков үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй XXV съезд дээрэ һайшаагдаһан эб найрамдалай ба уласхоорондын харилсаанай түлөө саашанхи тэмсэлэй програмын гол ёһо гуримууд тухай СССР-эй Верховно Соведэй ажал ябуулга тухай хөөрэбэ.

ЛИССАБОН

ПКП-гэй ЦК-гай ПОЛИТКОМИССИИН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Португалида үнгэргэгдэһэн парламентын һунгалта хадаа ороной шэнэ конституциин үндэһөөр бэелүүлэгдэжэ байгаа политическа шухала, удха шанартай түрүүшын ябуулга болоно. Эрхэ сүлөөгэй ба социальна дэбжэлтын замаар дабшаһан демократическа гурим бэхижүүлхэ хараа түсэбүүдые эдэ нэнэ гээд Португалиин Коммунис партиин ЦК-гай политическэ комиссиин эндэ толилогдоһон мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Патриотическа үндэр ехэ энэ үг зорилгоёо бэелүүлхын тула демократическа ба зүүнэй үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл хангаха шухала. Энээнэй тула һунгалтын үедэ Португалиин арад зон дуугаа үгэһэн байна. Һунгалтын үедэ Португалиин Коммунис парти нилээд ехэ амжалта туйлаа гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Коммунистнуудай түлөө 783 мянган хүн дуугаа үгөө. Компартиин списогүүдээр 40 депутат һунгагдаа.

Зүүнэй үзэлтэй олонхиин республикын суглаанда оруулагдахын тула, зүүнэй правительство эмхидхэн байгуулхын тула өөһэдһөөнь дулдыдаһан бүхы юумэ хэхээр бэлэн байһан тухайдаа Португалиин коммунистнууд мэдүүлнэ гээд ПКП-гэй ЦК-гай Политкомисси парламентын һунгалтын дүнгүүдые сэгнэхэдээ бэшэнэ.

Правительствада ородог бусад партинууд тушаа Компартиин ямар хараа бодолтой байһаниинь һунгалтын үедэ бүри бэхижээ. Гэбэшье Саг зуурын зургаадахи правительствын бүридэлые дары хубилгаха тухай ПКП эрилтэ табинагүй. Энэньшье ойлгосотой. Арсалдаа хёмороонууд гаража, орон доторхи демократическа хүгжэлтэдэ хачгалтагүй муугаар нүлөөлхэдөө болохо бшуу. Президентын һунгалта үнгэргэтэр, республикын суглаанай хүдэлмэреэ эхилтэр Саг зуурын зургаадахи правительствые үлөөхын түлөө Компарти тэмсэнэ.

Ороной олон районуудта хүн зоной демократическа эрхэнүүдэй хангагдаагүйшье һаань, һунгалтын үедэ коммунистнууд амжалта туйлаһан байна гээд мэдүүлгэ дотор саашадаа хэлэгдэнэ.

ВАШИНГТОН

ҺУНГАЛТЫН УРДА ТЭЭХИ ТЭМСЭЛ ҮРГЭДЭНЭ

ТАСС

Эхин шатын һунгалта апрелиин 27-до Пенсильвани штадта үнгэргэгдөө. Иимэ һунгалтанууд ороной 7 штадта болобо.

Республиканецуудай, демократуудай зүгһөө президентын тушаалда кандидатуудые тодорхойлхын тула Холбоото Штадуудта һунгуулиин ажал ябуулгын эхин шата үнгэргэгдэжэ байна. Удаань эдэ ехэ буржуазна партинуудай съезднүүд дээрэ тэдэнэр Сагаан байшандахи эгээл үндэр дээдын тушаалда тусхай кандидатууд болохо ёһотой.

Республиканецуудай байдал тодорхой эли юм. Президент Дж. Форд зургаан штадта Калифорни штадай губернатор байһан Р. Рейганиие илаһан, харин нэгэ штадта булигдаһан байна.

Демократическа партидахи байдал орёо бэрхэшээлтэй байһаар. Энэ жэлэй февраль һарада эхилһэн эхин шатын һунгалтада табан ажал ябуулагша хабаадажа үргэлжэлһөөр. Джорджи штадай губернатор байһан Дж. Картер һунгалтын эхин шатада иимэ ехэ амжалта туйлаха юм гэжэ хүн зон ой ухаандаашье оруулаагүй байгаа.

Демократическа партиин эгээл үнинэй, дүй дүршэлтэй ажал ябуулагшадай нэгэн сенатор Г. Хемфриин кандидатураяа дэбжүүлхэ аргатай байһан тухай мүнөө хэлсэжэ захалһаниинь дэмы бэшэ.

США-гай президентын тушаалда дэбжүүлэгдэхын түлөө заншалта тэмсэл улам үргэдэнэ. Һунгалтын урда тээхи шанга тэмсэлэй үедэ президентын тушаалда кандидадаар дэбжүүлэгдэгшэд гол юумэн тухай — «мүнгэнэй үнын унажа байһан тухай, экономическа ахир түлюур байдал тухай, юрын американецуудай сэдьхэл бодолые хүдэлгэдэг, һанааень зобоодог бусад асуудалнууд тухай» үнэн сэхэ руунь хэлэхээ «мартана» гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ.

РИМ

ИЗРАИЛЬДА БУҺАЛГААНУУД БОЛОНО

ТАСС

Правительствын экономическа политикые буруушаажа байһанаа мэдүүлэн, Израилиин гүрэнэй хэдэн арбаад мянган алба хаагша буһалгаалжа эхилбэ. Абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор Израилиин гүрэнэй эмхи зургаануудай 40 мянга гаран алба хаагша буһалгаанда хабаадана. Түмэр замай ба автомобильна транспортын хүдэлмэришэд, паспорт болон визэ хинан шалгадаг зургаануудай алба хаагшад, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд буһалгаанда хабаадана. Байдалайнгаа таһалгаряагүй муудалгада дураа гутаһан 20 мянга гаран алба хаагша буһалгаалагшадтай хамтархаар хүлеэгдэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ Тель-Авив эзэрхэг түримхэй политика бэелүүлхэдээ, булимтаран эзэмдэһэн газар дээрэхи хүн зониие хашана, харшална, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэдэ, сэрэгшэдые барижа байлгада айхабтар ехэ мүнгэ һомолно. Эдэ бүгэдые Израилиин үргэн ниитэ арад зон эрид буруушаана.

НЬЮ-ЙОРК

ГЭС ХОЛЛ: ЕЭЭДҮЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭН АНГИДА ХАБААТАЙ

ТАСС

США-гай Коммунис партиин генеральна секретарь Гэс Холл Америкын марксис шэнжэлгэнүүдые хэдэг институдай үүсхэлээр үнгэргэгдэһэн «Марксизм ба США-гай 200 жэлэй ой» гэһэн симпозиумой түгэсхэлэй заседани дээрэ үгэ хэлэбэ. Тиихэдээ эрхэнүүдэйнгээ түлөө американ ажалшадай тэмсэлые үргэнөөр шэнжэлээд, мүнөө үеын энэ тэмсэлэй зорилгонуудые, тэрэниие эдэбхижүүлхэ түсэбүүдые хараалһан, хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы манлай — марксистско-ленинскэ түрүү теорёор зэбсэгжэһэн Коммунис партиин шиидхэхы ехэ үүргэтэй байһые тэмдэглээ.

Холбоото Штадуудай түүхэ хадаа ангиин тэмсэлэй 200 жэлэй ой, обществын хоорондоо харша хоёр анги—хүдэлмэришэн анги ба буржуази боложо таһаралгын 200 жэлэй ой болоно гээд Гэс Холл хэлэбэ. Ймагтал энэ ангиин тэмсэлэй ашаар США-гай ажалшад ехэ амжалтануудые туйлана.

Ангиин үндэр мэдэрэл хадаа ороной социальна, экономическа ба политическэ хараа шэглэлые тодорхойлһон гол шухала нүхэсэл болоно гээд Г. Холл тэмдэглээ.

Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03462. Заказ №